

Z obsahu:

**Sláva Trojice
ve vzkříšení**

Katecheze Jana Pavla II.
při generální audienci
10. května 2000
– strana 2 –

Království maličkých

Homilie Jana Pavla II.
při mši svaté ve Fatimě
– strana 4 –

**»Papež se v agonii
zastavil na prahu smrti«**

Kardinál Angelo
Sodano k »třetímu
fatimskému tajemství«
– strana 5 –

Maria Matka Církve

Kardinál J. Meisner
– strana 6 –

**Jedni nesou břemena
druhých**

Na aktuální téma
– strana 6 –

**Nanebevzetí je příslib
naší konečné dokonalosti**

– strana 7 –

Sedm zákonů lásky

Biskup Fulton J. Sheen
– strana 8 –

Víra na ulicích

(Dokončení)
– strana 10 –

ThDr. Stanislav Zela

(Dokončení)
– strana 12 –

Svatodušní novéna

– strana 15 –

*Všichni jednomyslně setrvali
na modlitbách spolu se ženami
a Ježíšovou matkou Marií... (Sk 1,12–14)*

Sláva Trojice ve vzkříšení

Kristova životní cesta nemá za cíl temnotu hrobu, nýbrž zářivé nebe zmrtvýchvstání. Na tomto tajemství je založena křesťanská víra (srov. 1 Kor 15, 1–20), jak připomíná Katechismus katolické církve: »Ježíšovo zmrtvýchvstání je vrcholnou pravdou naší víry v Krista; jako ústřední pravdu ji vyznávalo a prožívalo první křesťanské společenství, jako základní pravdu ji předává tradice; zakládá se na dokumentech Nového zákona a je hlášána jako podstatná část velikonočního tajemství spolu s křížem.« (KKC 638)

Jeden španělský mystický spisovatel XVI. století tvrdil: »Čím více se v Bohu plavíme, tím více moří v něm objevujeme.« (Fray Luis de León) Máme v úmyslu plavit se kolem nesmírnosti tajemství vstřífc světlu přítomnosti celé Trojice ve velikonočních událostech. Je to přítomnost, která se rozprostírá do padesáti povelikonočních dnů.

Víra je cestou poznání

Na rozdíl od apokryfních spisů nepředstavují kanonická evangelia událost zmrtvýchvstání samu o sobě, nýbrž spíše **novou a odlišnou přítomnost zmrtvýchvstalého Krista** uprostřed učedníků. Právě tuto no-

vost zdůrazňuje **první výjev**, u kterého se chceme zastavit. Je to zjevení, ke kterému dojde v Jeruzalémě ještě zahaleném do bleďého světla svítání: Jedna z žen, Maria Magdalská, a jeden muž se potkají uvnitř hřbitovního prostoru. Žena v prvním okamžiku nepoznává muže, který se k ní přiblížil – a přeče je to Ježíš z Nazareta, kterému naslouchala a který proměnil její život. K tomu, aby jej poznala, potřebuje jiný poznávací **kanál, odlišný od onoho rozumového a smyslového. Je to cesta víry**, která

se otevírá, když slyšíme, jak jsme **voláni jménem** (srov. Jan 20, 11–18). Upřeme svou pozornost na obsah toho výjevu, na slova Zmrtvýchvstalého. On prohlašuje: »*Vystupuj k Otci svému a Otci vašemu*« (Jan 20, 17). Zdá se tedy, že pokud jde o Krista, výrazem **svému Otci** zdůrazňuje **zvláštní a jedinečný svazek, odlišný od toho, který vládne mezi Otcem a učedníky: Otci vašemu**. Jen v evangeliu sv. Matouše dokonce 17krát nazývá Ježíš Boha *můj Otec*. Čtvrtý evangelista užívá různé fecké výrazy: jeden – *hyiós* – k vyjádření **Kristova plného a dokonalého synovství**, jiný výraz – *tékna* – se vztahuje k **našemu bytí Božích dětí** způsobem reálným, ale odvozeným.

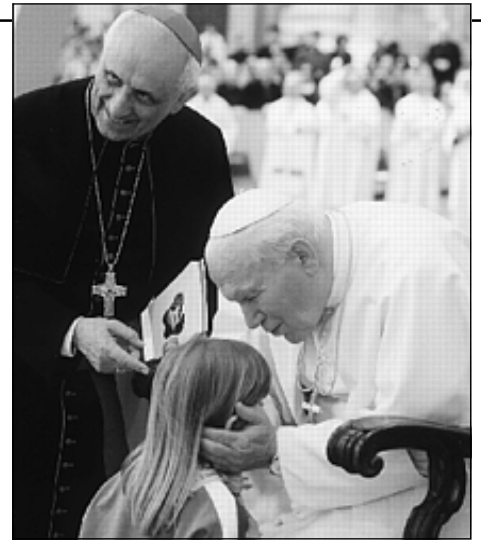
Dar křtu je dar Trojice

Druhý výjev nás odvádí z Jeruzaléma do severní Galileje na jednu horu. Zde na hoře se uskutečňuje jiná christofanie (Kristovo zjevení), v níž se Zmrtvýchvstalý zjevuje apoštolům (srov. Mt 28, 16–20). Je to **slavnostní událost zjevení, uznání a poslání**. Z plnosti své spasitelné moci **svěřuje Církev úkol hlásat evangelium, křtít a vyučovat, jak žít podle jeho přikázání**. Je to právě Trojice, která se vynořuje z těch podstatných slov, která se ozývají také ve formulaci křesťanského křtu, tak jak jej bude Církev udělovat: »*Křtíte (všechny národy) ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého*« (Mt 28, 19).

Dávný křesťanský spisovatel Teodor z Mopsuestie (4.–5. st.) to komentuje takto: »Výraz „ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého“ znamená, **kdo uděluje dobra křtu**: nové zrození, obnovu, nesmrtelnost, neporušitelnost, nepomíjejicnost, neměnitelnost, osvobození od smrti, od otroctví a ode všeho zla, radost ze svobody a z účasti na budoucích a vznešených dobrech. Hle, proč jsme byli pokřtěni! Proto se vyzývá Otec, Syn a Duch svatý, abys poznal pramen dobrodiní křtu.« (Homilie II. O křtu 17)

Trojice zárukou zmrtvýchvstání

A pojďme ke **třetímu výjevu**, který si chceme připomenout. Ten nás zavádí dovnitř chrámu v době, kdy Ježíš ještě chodil po cestách Svaté země, učil a konal. Během podzimní židovské slavnosti stánků volá: »*Kdo má žízeň, ať přijde ke mně a pije, ten, kdo ve mě věří. Jak říká Písmo, potečou proudy vod z jeho nitra*« (Jan 7, 38). Evangelista Jan vysvětluje tato slova právě ve světle velikonoční slávy a daru Ducha sva-

tého: »*To řekl o Duchu, jehož měli dostat ti, kdo v něho uvěřili. Dosud totiž Duch nebyl dán, protože Ježíš nebyl ještě oslaven*« (Jan 7, 39).

Přijde oslava Velikonoc a s ní také **dar Ducha o Letnicích**, které bude Ježíš anticipovat pro své apoštoly večer v den svého vzkříšení. Zjeví se ve večeradle, dechne na ně a feckne: »*Přijměte Ducha svatého*« (Jan 20, 22).

Otec a Duch jsou tedy spojeni se Synem ve vrcholné hodině vykoupení. To je to, co Pavel potvrzuje na obzvláště skvělé stránce svého listu Římanům, kde představuje Trojici právě **ve spojitosti se zmrtvýchvstáním Krista a nás všech**: »*A když sídlí ve vás Duch toho, který z mrtvých vzkřísil Ježíše, pak ten, který z mrtvých vzkřísil Ježíše, probudí k životu i vaše smrtelná těla svým Duchem, který sídlí ve vás*« (Řím 8, 11). Podmínku, aby se uskutečnilo toto zaslíbení, uvádí apoštol ve stejném listě: »*Jestliže tedy ústy vyznáváš, že Ježíš je Pán, a v srdci věříš, že ho Bůh vzkřísil z mrtvých, budeš spasen*« (Řím 10, 9). Trinitární přirozenosti velikonoční události odpovídá trinitární vyznání víry. Neboť *nikdo nemůže říct »Ježíš je Pán«, leda pod vlivem Ducha svatého* (1 Kor 12, 3), a kdo to říká, říká to *ke slávě Boha Otce* (Flp 2, 11).

Přijmeme tedy velikonoční víru a radost, která z ní vychází, a osvojme si zpěv východní církve pro velikonoční vigílii: »*Všechny věci jsou osvíceny tvým vzkříšením, Pane, a ráj se znovu otevírá. Všechno tvorstvo ti dobrořečí, každý den ti nabízí svůj hymnus. Oslavuji moc Otce a Syna, opěvuji autoritu Ducha svatého, nerozdělené božství, nestvořenou Trojici jedné podstaty, která vládne na věky věků.*« (Velikonoční kánon sv. Jana Damascénského, Bílá sobota, třetí tónus)

L'Osservatore Romano
11. května 2000

Nejvyšší přikázání

Zamyšlení nad nedělními
liturgickými texty

**Vyvolil jsem si vás,
abyste šli a nesli ovoce**

Na dnešní setkání s Pánem se připrav pečlivěji než kdykoliv jindy. Je to setkání na rozloučenou. Ten, kdo má před svým odchodem poslední příležitost promluvit se svými drahými, sdělí jim to, co mu nejvíce leží na srdci. To, co slyšíš z Ježíšových úst, je veliká a slavnostní závěť, která završuje všechno to, co dosud řekl. Přijímej jeho dnešní řeč doslova jako jeho poslední a nejsvětější vůli, kterou musíš s posvátnou úctou povždy uchovávat ve svém srdci. Ježíš nám tím zanechává nejen závěť, ale i nejdrahocennější dědictví.

To, co tvoří samu podstatu vnitřního života, kterým žije Boží Trojice, je nekonečná láska. Z její přemíry chce nyní Bůh zapojit do tohoto svého nejsvětějšího božského koloběhu také tebe. Všechno, co bylo k tomu zapotřebí, Boží Syn, poslušný vůle Otce, vykonal: sestoupil nejpokornějším způsobem až k tobě, slovem i skutkem ti zjevil sám sebe a nakonec se ti vydal beze zbytku a spojil se s tebou dokonale tím, že se stává pokrmem a nápojem tvé duše. Nyní je na tobě, abys stejně pokorně pochopil a přijal, jaký má být tvůj nezbytný vklad, abys mohl vstoupit do božského společenství, které ti tak velkodušně připravila a nabízí Pánova dobrota.

Přišel ti to sdělit jako svoje *nové přikázání*⁽¹⁾, chce s tebou uzavřít *novou úmluvu*⁽²⁾. Již jednou před mnoha přemnoha lety se Bůh přiblížil k člověku, aby mu oznámil svou vůli: Dobře si porovnej, jaký je tu rozdíl: tehdy Bůh promlouval na vysoké hoře za hromu a vichru zahalen v *hustém oblaku*, který skrýval jeho tvář⁽³⁾. Tehdy se nikdo nesměl ani přiblížit, *aby se na něho Bůh neobořil*⁽⁴⁾. Nyní přichází tentýž Bůh k lidem jako jeden z nich, zasedá s tebou k jednomu stolu a ukládá ti, abys nadále dělal to, co on sám činil třiatřicet let: Po celou tu dobu pokorně vykonával, co mu **přikázal** jeho Otec, a činil to s tak dokonalou poslušností, že si jej Otec zamiloval celou svou nekonečnou láskou. Je to láska tak silná a tak hluboká, že se z ní Otec dvakrát vyznal veřejně přede všemi.⁽⁵⁾

Nesmírnou láskou, kterou tvůj Pán přijímá od svého Otce, nenechává si pro sebe. Otcova láska je pro něho přikázáním, aby stejnou láskou miloval tebe. Záleží mu na tom, abys pokládal za zcela jasná a samozřejmá, že je to **jedna a táž láska**, která si od věčného Otce přes Syna-Člověka našla cestu až k tobě. Není to láska pouhých slov anebo citů. Je to láska *úmluvy, zpečetěné jeho krví*⁽⁶⁾. A tu si můžeš podruhé srovnat nesmírnou

cenu jeho nové smlouvy: na místo krve *kozlů a býků*⁽⁷⁾ nastupuje nejsvětější Krev Božího Syna, která se *prolévá za mnohé*⁽⁸⁾, tedy i za tebe. Na tuto lásku se nyní redukuje všechna ostatní přikázání: *Naplněním zákona je láska*.⁽⁹⁾

Do dokonalého společenství s Bohem nemůžeš vstoupit jinak, než když přijmeš toto jeho *přikázání* a bezvýhradně se ztotožníš s úlohou, kterou ti stanovila od věčnosti Boží láska, tak jak ji přijal a dokonale naplnil Boží Syn. Nemáš na vybranou. Chceš-li být Ježíšovým přítelem, stáváš se jím, když děláš *to, co ti přikazuje*. Můžeš se spolehnout, že je to to nejlepší, co se ti nabízí. Jestliže ti jeho přikázání lásky připadá náročné, je to tím, že před tebou nic neskrývá. Ale důvěřuj mu, neboť i on ti důvěřuje jako svému *příteli*, zasvěcuje tě do svých tajemství, *dal ti poznat všechno, co slyšel od svého Otce*. Především nedej na žádné jiné učitele, kteří nejsou z Boha. Jejich učení může vypadat lákavěji, sympatičtější, nemluví nic o přikázáních, možná že dokonce mluví i o Ježíši, ale neřekají to, co říká on. Ježíš se za celá tři léta svého hlásání nezmínil ani slovem o tom, že si máš zde na zemi zaříditi šťastný a spokojený život, že se máš otevřít a širokou cestou vykročit za vším, co nabízí tento svět, že si nemáš dělat násilí a můžeš se přizpůsobit svému okolí a nové době. Nic z toho není obsahem jeho přikázání a nic z toho nebylo ani obsahem, ani cílem jeho života. Ježíš na tomto světě nemyslel na sebe, vůbec nic si pro sebe nepořídil a vůbec nijak se zde nezařídil. Co tedy dělal? Poslušný hlasu svého Otce miloval, miloval tak, že do úmoru sloužil, hledal to, co zahynulo, a *dal život za mnohé*.

Nyní, když odchází, oprávněně ukládá všem svým přátelům, které si *sám vyvolil*, aby již přestali myslet na sebe a milovali tak, jak miloval on, to znamená třeba až do krajnosti: *Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život za své přátele. Kdo nemiluje, nepoznal Boha, protože Bůh je láska. Zdá se ti, že Pán od tebe žádá příliš mnoho? Lekáš se jeho náročností? Přiznej se mu ke své úzkosti. Zeptej se ho, proč si vyhlédl právě tebe, když jsi tak slabý, že se bojíš o své pohodlí. Odpoví ti zcela upřímně: »Aby **moje radost byla v tobě, aby tvoje radost byla úplná**. Vyvolil jsem si tě, *abys nesl ovoce a tvoje ovoce aby zůstalo*. Věříš mi? Přestaň se bát. Nenechávám tě přece samotného, a kromě toho, *začkoliv poprosíš v mém jménu, Otec ti to dá*.«*

Setrvej v tiché a vroucí modlitbě, dokud tvé srdce nepřijme tu radost a samo nezavolá: *Jásejte Hospodinu, všechny země, radujte se, plesejte a hrejte*.⁽¹⁰⁾

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ Jan 13, 13; ⁽²⁾ Lk 22, 20; ⁽³⁾ srov. Ex 19; ⁽⁴⁾ Ex 19, 24;

⁽⁵⁾ srov. Mt 3, 17; 17, 5; ⁽⁶⁾ Lk 22, 20; ⁽⁷⁾ Žid 9, 12;

⁽⁸⁾ Lk 22, 20; ⁽⁹⁾ Řím 13, 9; ⁽¹⁰⁾ resp. Žalm 98.

Liturgická čtení

1. čtení – Sk 10,25–26.34–35.44–48

Když Petr přišel do Césareje, Kornélius mu šel vstříc a padl mu v hluboké úctě k nohám. Ale Petr ho zvedl se slovy: „Vstaň! Vždyť i já jsem jen člověk.“ Tu se Petr ujal slova a promluvil: „Teď opravdu chápu, že Bůh nikomu nestraní, ale v každém národě že je mu milý ten, kdo se ho bojí a dělá, co je správné.“

Když ještě Petr mluvil, sestoupil Duch svatý na všechny, kdo tu řeč poslouchali. A zaslí věřící obrácení ze židovství, kteří přišli s Petrem, že i na pohany byl vylit dar Ducha svatého. Slyšeli totiž, jak mluví (cizími) jazyky a velebí Boha. Tehdy Petr řekl: „Může někdo odpírat křestní vodu těm, kteří jako my přijali Ducha svatého?“ Pak rozkázal, aby je pokřtili ve jménu Ježíše Krista. Potom ho prosili, aby (u nich) zůstal ještě několik dní.

2. čtení – 1 Jan 4,7–10

Milovaní, milujme se navzájem, protože láska je z Boha, a každý, kdo miluje, je zrozen z Boha a poznává Boha. Kdo nemiluje, Boha nepoznal, protože Bůh je láska. V tom se ukázala Boží láska k nám lidem, že Bůh poslal na svět svého jednorozemného Syna, abychom měli život skrze něho. V tom záleží láska: ne že my jsme milovali Boha, ale že on si zamiloval nás a poslal svého Syna jako smírnou oběť za naše hříchy.

Evangelium – Jan 15,9–17

Ježíš řekl svým učedníkům: „Jako Otec miloval mne, tak já jsem miloval vás. Zůstaňte v mé lásce. Zachovávejte-li moje přikázání, zůstanete v mé lásce, jako jsem já zachovával přikázání svého Otce a zůstávám v jeho lásce. To jsem k vám mluvil, aby moje radost byla ve vás a aby se vaše radost naplnila. To je mé přikázání: milujte se navzájem, jak jsem já miloval vás. Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo za své přátele položí svůj život. Vy jste moji přátelé, když děláte, co já vám ukládám. Už vás nenazývám služebníky, protože služebník neví, co dělá jeho pán. Nazval jsem vás přáteli, protože jsem vám oznámil všechno, co jsem slyšel od svého Otce. Ne vy jste si vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás a určil jsem vás k tomu, abyste šli a přinášeli užitek a váš užitek aby byl trvalý. Potom vám Otec dá všechno, o čem budete prosit ve jménu mém. To vám přikazuji: Milujte se navzájem.“

Království maličkých

Homilie Jana Pavla II. při mši svaté před fatimskou bazilikou po blahořečení malých pasáčků Františka a Hyacinty

»Velebím tě, Otče..., že jsi tyto věci skryl před moudrymi a chytrými a zjevil je maličkým« (Mt 11,25).

Těmito slovy, bratři a sestry, chválí Ježíš nebeského Otce za jeho záměry. On ví, že nikdo nemůže k němu přijít, jestliže jej nepřítáhne Otec (srov. Jan 6,44), proto chválí jeho záměry a dodává synovsky: *»Ano, Otče, tak se ti zalíbilo«* (Mt 11,26). Zalíbilo se ti otevřít Království maličkým.

Podle Božího záměru přišla z nebe na tuto zem *žena oděná sluncem* (Zj 12,1), aby vyhledala maličké, Otcovy vyvolené. Ona s nimi rozmlouvá hlasem a srdcem maminky: zve je, aby se obětovali jako oběti dosti učinění, a říká jim, že je ochotna vést je bezpečně až k Bohu. A hle, oni vidí, jak z jejích mateřských rukou vychází světlo, které proniká do jejich nitra, takže se cítí, podle svých vlastních slov, ponořeni v Bohu, jako když se někdo dívá na sebe v zrcadle. Později František, jeden ze tří privilegovaných, konstatuje: *»My jsme planuli tím světlem, kterým je Bůh, ale neshořeli jsme. Jaký je Bůh! To se nedá vypovědět. Ano, to nikdy nejsme schopni vypovědět.«* Bůh: světlo, které hoří, a přece nespaluje. Bylo to stejné poznání, jakého se dostalo Mojžíšovi, když viděl Boha v hořícím keři; při té příležitosti s ním Bůh rozmlouval, že se zabývá otroctvím jeho národa a je rozhodnut ho vysvobodit skrze něho: *»Já budu s tebou«* (srov. Ex 3,2–12). Ti, kteří přijímají tuto přítomnost, stávají se jeho přítomkem a následně *»hořícím keřem«* Nejvyššího.

To, co Františka nejvíce naplňovalo úžasem, co jej zcela pronikalo, byl Bůh v tomto nesmírném světle, který zasáhl všechny tři v jejich nitru. Ale jen jemu se dal Bůh poznat jako *»velmi smutný«*, jak říkával.

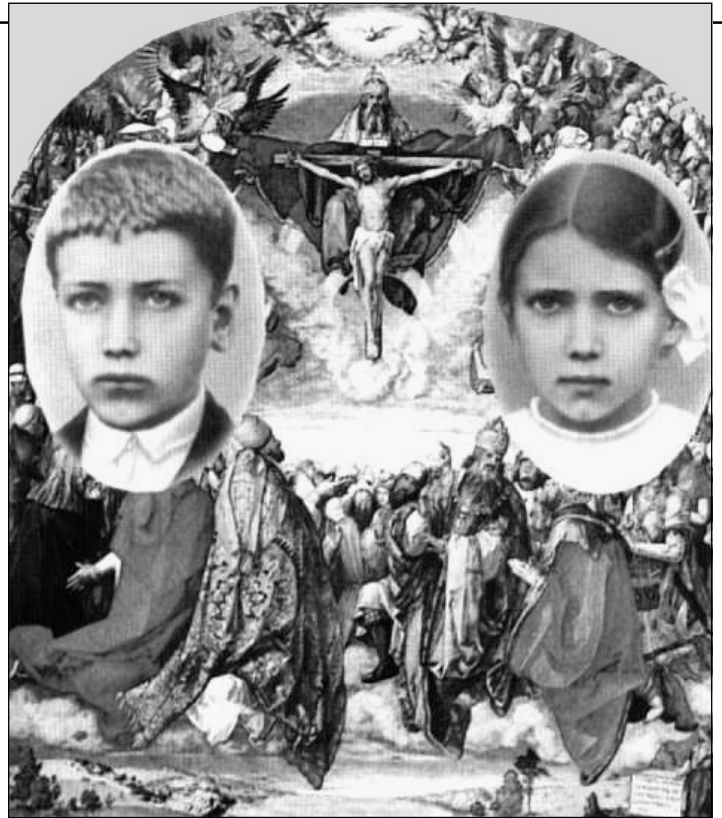
Jednou v noci, když jej otec slyšel vzlykat a zeptal se ho, proč pláče, syn odpověděl: *»Myslel jsem na Ježíše, který je tak smutný kvůli hříchům, které jsou páčány proti němu.«* V tu dobu hýbá Františkem jediná touha, tak příznačná pro dětský způsob myšlení: *»Potěšit Ježíše, aby byl spokojený«*.

V jeho životě se uskuteční proměna, o které můžeme říct, že je radikální; proměna, která jistě není běžná u dětí jeho věku. Věnuje se intenzivnímu duchovnímu životu v ustavičné a vroucí modlitbě, aby dosáhl skutečné formy mystické jednoty s Pánem. Právě to jej pobádá k rostoucímu očisťování ducha tím, že se zřídá tolika věcí, které se mu líbily, včetně nevinných dětských her.

František snášel veliké utrpení způsobené jeho nemocí, na kterou nakonec umírá bez jediného vzdechu. Na to, aby potěšil Ježíše, se mu všechno zdálo málo; umřel s úsměvem na rtech. V tomto maličkém bylo obrovské přání odčinovat urážky hříšníků a nabídl pro ten účel své úsilí být dobrý, své oběti a modlitby. Také Hyacinta, sestra mladší o téměř dva roky, žila oduševněna stejnými pocity.

Potom se objevilo na nebi jiné znamení: veliký drak (Zj 12,3). Tato slova, která jsme slyšeli v prvním mešním čtení, nás přivádějí k myšlenkám na zápas mezi dobrem a zlem a současně ke konstatování, že člověk, když dává Boha stranou, nemůže dosáhnout štěstí, a dokonce zničit sám sebe.

Kolik je to obětí v průběhu posledního století druhého tisíciletí! Myšlenky se vracejí ke dvěma *»velkým válkám«* i k těm ostatním válkám v tolika částech

světa, ke koncentračním a vyhlazovacím táborem, ke gulagům, k etnickým čistkám a pronásledováním, k terorismu, únosům osob, k drogám a atentátům proti nenarozenému životu a rodině.

Poselství z Fatimy je výzvou k obrácení, která apeluje na lidstvo, aby se nestávalo hříčkou *draka*, který svým *ocasem smetl třetinu hvězd z nebe a svrhl je na zem* (Zj 12,4). Posledním cílem člověka je nebe, jeho pravý domov, kde Otec nebeský ve své milosrdné lásce všechny očekává.

Bůh chce, aby se nikdo neztratil; proto před dvěma tisíci lety poslal na zem svého Syna, aby *hledal a zachránil, co zahynulo* (Lk 19,10). On nás spasil svou smrtí na kříži. Nikdo ať nezmaří tento Kříž! Ježíš zemřel a vstal z mrtvých, aby by *prvorozený z mnoha bratří* (Řím 8,29).

Nejsvětější Panna ve své mateřské starostlivosti přišla sem do Fatimy požádat lidi, aby *»již více neuráželi Boha, našeho Pána, který byl již tolik urážen«*. Je to bolest maminky, která ji nutí, aby promluvila; je v sázce osud jejich dětí. Proto

žádá pasáčky: *»Modlete se, modlete se mnoho a přinášejte oběti za hříšníky; tolik duší končí v pekle, protože není nikoho, kdo by se za ně modlil a obětoval«*.

Malá Hyacinta sdílela a prožívala tento zármutek Panny Marie a hrdinně se nabídla jako oběť za hříšníky. Jednoho dne, kdy ji a Františka již zachvátila nemoc, která je připoutala na lůžko, Panna Maria je přišla navštívit v jejich domově, jak vypravuje Hyacinta: *»Madona nás přišla navštívit a řekla, že velmi brzy přijde, aby si Františka odvedla do nebe. A mne požádala, zda bych chtěla ještě obracet hříšníky. Řekla jsem jí, že ano.«* A když se přiblížil okamžik Františkova odchodu, maličká mu svěřuje: *»Dones moje pozdravy našemu Pánu a Madoně a řekni jim, že jsem připravena snášet všechno, co budou chtít, za obrácení hříšníků.«* Hyacinta byla tak zraněna viděním pekla, které se uskutečnilo při zjevení v červenci, že se jí všechno umrtvování a pokání zdálo nedostatečné pro spásu hříšníků.

Hyacinta by mohla velmi dobře zvolat se sv. Pavlem: *Ra-*

dují se z toho, že na svém těle doplňují to, co zbývá vytrpět do plné míry Kristových útrap k prospěchu jeho těla, t. j. Církve (Kol 1,24). Minulou neděli jsme u římského Kolosea slavili památku přemnohých svědků víry XX. století skrze výmluvná svědectví, která nám zanechali, a skrze soužení, které vytrpěli. Je to obrovský mrak odvážných svědectví víry, které nám zanechává vzácné dědictví, a to musí zůstat živé pro třetí tisíciletí. Zde ve Fatimě, kde Madonna tyto časy soužení předpověděla a žádala o modlitbu a pokání, aby byly zkráceny, chci dnes vzdát nebi díky za svědectví, které se projevilo ve všech těchto životech. A toužím jednou oslavit Boží dobrotu ke mně, že mě zachránil od smrti při útoku spáchaném onoho 13. května 1981.

Vyjadřuji svou vděčnost také blahoslavené Hyacintě za oběti a modlitby za Svatého otce, kterého viděla, jak velice trpí.

Velebím tě, Otče..., že jsi tyto věci zjevil maličkým. Tato Ježíšova chvála dnes nabývá slavnostní formy blahořečením pasáček Františka a Hyacinty. Církve chce tímto obřadem postavit na svícen tyto dva plamínky, které zažehl Bůh, aby osvětlil lidstvo v hodinách temnoty a zmatku. Kéž tedy září tato světla na cestu tomuto nesmírnému množství poutníků a všem těm ostatním, kteří sledují pomocí rádia a televize. Kéž jsou František a Hyacinta přátelským světlem, které ozářuje celé Portugalsko a zvláště tím způsobem tuto diecézi Leiria-Fatima.

(...)

Má poslední slova patří vám, děti: Drazí chlaci a děvčata, vidím, kolik z vás si obléklo šaty podobné těm, jaké užívali František a Hyacinta. Jak velice vám sluší! Je škoda, že dnes večer nebo snad zítra tyto šaty odložíte a... pasáček se ztratí. Nezdá se vám že by se ztratit neměli? Panna Maria vás všechny potřebuje,

»Papež se v agonii zastavil na prahu smrti«

Projev státního sekretáře kardinála Angela Sodana na závěr slavnosti blahořečení Františka a Hyacinty Martových

Na závěr této slavnosti cítím povinnost předat našemu milovanému Svatému otci Janu Pavlu II. co nejsrdečnější přání všech přítomných k jeho nadcházejícím 80. narozeninám a poděkovat mu za jeho vzácnou pastýřskou službu pro dobro celé svaté Boží Církve a tlumočit mu nejsrdečnější přání celé Církve.

Při slavnostní příležitosti svého příjezdu do Fatimy mě nejvyšší velekněz pověřil, abych vám předal toto sdělení. Jak je známo, účelem jeho návštěvy ve Fatimě bylo blahořečení dvou »pasáček«. On chce nicméně dát této své pouťi také hodnotu obnoveného díkůvzdání Panně Marii za ochranu, kterou mu poskytuje během jeho pontifikátu. Jak se zdá, tato ochrana souvisí s tzv. »třetím fatimským tajemstvím«.

Tento text představuje pro rockovou vizi srovnatelnou s oněmi vizemi Písma svatého, které nepopisují podrobnosti budoucích událostí ve fotografickém smyslu, ale syntetizují a shrnují na stejném bázi skutečnosti, které se rozprostírají v čase v blíže neurčeném sledu a trvání. Z toho plyne, že klíč ke čtení tohoto textu může být jedině symbolického charakteru.

buje, abyste těšili Ježíše, který je smutný pro křivdy, které musí vytrpět; potřebuje vaše modlitby a vaše oběti za hříšníky.

Požádejte své rodiče a své učitele, aby vás zapsali do »školy« Panny Marie, aby vás naučila být jako pasáček, kteří se snažili udělat všechno to, co ona od nich žádala. Říkám vám, že »člověk za krátkou dobu podřízenosti Marii a v závislosti na Ní udělá mnohem větší pokrok, než za celá léta života podle

Fatimské vidění se týká především boje ateistických systémů proti Církvi a křesťanům a popisuje nesmírné utrpení svědků víry posledního století druhého tisíciletí.

Podle interpretace »pasáček«, interpretace, kterou potvrdila nejnověji i sestra Lucie, »biskup v bílém šatu«, který se modlí za všechny věřící, je papež. Také on v namáhavé cestě ke Kříži mezi mrtvolami umučených (biskupů, kněží, řeholníků řeholnic a nesčetných laiků) padá k zemi mrtvý po ranách střelné zbraně.

Po atentátu 13. května 1981 na Jeho Svatost se jeví zcela jasně, že to byla »mateřská ruka, která řídila dráhu střely« a dovolila, aby »papež se v agonii zastavil na prahu smrti« (Jan Pavel II. Meditace s italskými biskupy na klinice Gemelli, in: Insegnamenti XVII/1 1994).

U příležitosti jedné návštěvy nynějšího biskupa z Leiria-Fatimy se papež rozhodl, že mu dá projektíl, který zůstal v autě po atentátu, aby ho uchoval ve svatyni. Z iniciativy biskupa byla kulka zapravena do korunky Panny Marie Fatimské.

Následující události počínaje rokem 1989 přinesly jak v Sovětském svazu, tak v četných krajích Evropy pád komunistic-

kých režimů, které byly bojovně ateistické. Také za to děkuje Svatý otec z hloubi srdce nejsvětější Panně. Nicméně v jiných zemích světa bohužel nepřestaly útoky proti Církvi a křesťanům a přinášejí s sebou tíži utrpení. Ačkoliv události, o kterých hovoří třetí část tajemství, jak se zdá, patří minulosti, volání Panny Marie po obrácení a pokání, vyslovené na začátku dvacátého století, uchovávají si ještě dnes provokující aktuálnost. »Paní poselství, jak se zdá, umí číst se zvláštní prozíravostí znamení času a znamení naší doby... Naléhavá výzva nejsvětější Panny Marie k pokání je výrazem její mateřské starostlivosti o osudy lidské rodiny, která tolik potřebuje obrácení a odpuštění« (Jan Pavel II. v Poselství k Světovému dni nemocných 1997).

Aby umožnil věřícím lépe přijmout poselství Fatimské Panny, papež uložil Kongregaci pro nauku víry, aby zveřejnila »třetí tajemství« opatřené vhodným komentářem.

Bratři a sestry, poděkujeme Panně Marii Fatimské za její ochranu. Její mateřské přimluvě svěřme Církve třetího tisíciletí. Sub tuum praesidium confugimus, Sancta Dei Genitrix. Orodej za našeho papeže Jana Pavla II. Amen.

Velebím tě, Otče..., že jsi tyto věci skryl před moudrými a chytrými a zjevil je maličkým. Velebím tě, Otče, za všechny tvé maličké, počínaje Pannou Marií, tvou pokornou Služebnicí, až k pasáčkům Františkovi a Hyacintě. Poselství jejich života nechť zůstává vždy živé, aby osvěcovalo cestu lidstva!

*L'Osservatore Romano
14. května 2000*

Maria Matka Církve

Při každém přepadení nebo neštěstí, když zasahuje policie, to první, co udělá, je zabezpečení stop. Povolání Církve spočívá právě v tom, aby jako zvláštní oddělení bezpečnosti zajišťovala ve světě Ježíšovy stopy. Je jen jeden jediný, kdo prolomil cestu ze smrti k životu: sám Ježíš Kristus. Nepotřebujeme vůbec žádné další raziče cest. Nepotřebujeme vynalézat stále něco nového, nýbrž potřebujeme, abychom vstoupili do stop, do šlépějí Ježíše Krista. Následovat tyto stopy, to je naše povolání. To je jediná cesta, která skutečně vede skrze smrt k životu.

První, kdo položil své nohy do Ježíšových stop, je Maria. Ona první patří k tomuto zvláštnímu oddělení pro zajištění stop, aby v tomto světě nikdy nebyly zaváté. Proto Mariina cesta je cestou Kristovou.

Maria – zasvěcena Bohu jako nevěsta

Zasvětit se Bohu neznamená, že provždy se my sami přivazujeme k Bohu, nýbrž právě naopak, že se Bůh bezvýhradně spojuje s lidským osudem. *Ne vy jste si vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás*, říká Pán v této souvislosti. Maria neposílá anděla k Bohu a nevzkazuje: Jsem připravena, nýbrž Bůh posílá anděla k Marii a říká jí: *Neboj se, Maria, našla jsi milost u Boha, Pán je s tebou*. To je velká milost této hodiny, že Bůh posílá anděla, který přináší zaslíbení pro prostý lidský osud, zaklepe a říká: *Neboj se, našla jsi milost, Pán je s tebou*.

Anebo ve starozákonní verzi: Zavolal jsem tě jménem, jsi můj. Bůh klade ruku na člověka, aby jej učinil svým vlastnictvím. Pak již na něho nesmí nikdo jiný vložit ruku. Je zadán. To, co bylo jednou darováno, je darováno. Z toho nemůže nikdo vzít nic zpět. Vnější zname-

ním takového celoživotního zasvěcení Bohu je hořící svíce. Kdyby si chtěla zachovat svůj status quo, svou velikost, pak by musela být uhašena. Ale má-li šířit světlo, jas a teplo, musí se darovat. Musí se stravovat a stávat se tak stále menší.

K největším herezím dneška patří víra, že cílem křesťana je sebeuskutečnění. To v evangeliu nikde nenajdeme. Naším povoláním je sebeztracení: Kdo se sám sobě ztratí, nalezne se. Maria se zcela ztrácí v Boží vůli a právě tím získává své postavení v dějinách spásy. Spojuje se s Pánem a jeho Slovem zcela vylučně a bezvýhradně, takže se stává Nevěstou, která patří jediné Pánu.

Obětována Bohu: Služebnice Páně

Maria je služebnice. Nic se nemůže proměnit, co nejdříve nebylo obětováno. Před proměňováním Eucharistie vždy předchází obětování. Být služebnicí znamená být nejdříve vyvlast-

něna, odprivatizována. Kdo se zasvětil Bohu, nepatří již sobě. Je převeden s kůží i vlasy, s tělem i duší do vylučného dispozitivního práva Boha. Bůh zapisuje takovému člověku do jeho rodopisu: Tvoji starosti je mít moje starosti a tvoje starosti se stávají mými starostmi. Všechno, co je mé, je tvé, ale všechno, co je tvé, je také mé.

Bůh vede Marii na cestu obětování. Její Syn odrůstá stále více vůli své Matky a srůstá stále více s vůlí Otcovou. Dům Matky je mu stále více cizí, jeho domovem je dům jeho Otce. Maria stojí na Ježíšově cestě jako obětující. Kterého jsi, Panno, v chrámě obětovala... modlíme se v růženci. Je to vlastně úděsné: Nejtvrďší slova, která Ježíš vyslovil, patří jeho Matce: Ženo, co mám s tebou společného? říká v Káně. Když hledala svého Syna mezi učedníky a chtěla uplatnit svůj mateřský nárok, odpověděl s pohledem na své učedníky: *Kdo je moje matka?* Ne ten, kdo mě porodil, ale kdo činí vůli mého Otce, který je v nebesích.

Maria je vyvlastněna ve prospěch Církve. Všechno, co bylo jejím nejvlastnějším vlastnictvím, její mateřství, je jí odňato a dáno učedníkům. Maria musí opustit dům v Nazaretě a vrstnat do domu Janova. Na kříži se Ježíš obrátí k Matce a řekne: On, Jan, je tvůj syn. Maria ztrácí svůj nárok být matkou na základě porodu, a nabyvá právo být Matkou na základě své víry.

První Letnice v pokojíku v Nazaretě jsou dovršeny druhými Letnicemi uprostřed Církve, kde se Maria stává Matkou věřících. Maria je služebnicí, která si nechá všechno odejmout ve prospěch Církve a pak opět všechno nalezne uprostřed učedníků. Proto má svůj vysoký šlechtický titul: *Jsem služebnice Páně*. Tento titul koresponduje s nejkrásnějším čestným titulem papeže: Služebník služebníků Božích. Kdo má dnes v době emancipace odvahu označit se za služebnici anebo služebníka? To je Mariino povolání. Nic se nepromění, co nebylo nejdříve obětováno...

Jedni nesou břemena druhých

Na prosbu o odpuštění zločinů katolíků, kterou vyslovil papež Jan Pavel II. letos o první neděli postní, reagují někteří lidé mimo římskokatolickou církev zhruba tímto způsobem: Ano, papež vykročil správným směrem, ale mnozí řadoví věřící ho stejně odmítnou následovat. Jako jeden z prvních se v tomto smyslu vyjádřil bývalý dominikán Odilo Štampach. Podobný vývoj situace připouští evangelický farář Miloš Rejchrt v článku „Čeští katolíci: mezi Vlkem a Wolfem“ (Lidové noviny 30. 3. 2000).

Miloš Rejchrt zde mimo jiné napsal: *„Kající gesto bude katolickou církev hodně stát: polarizace různých směrů se vyhrtí, mnoho chatrně tradičních katolíků odpadne, bojovní obránci konzervace tradic budou ještě bojovnější a ochotní až k rozchodu s málo papežským papežem.“* My ovšem doufáme, že se toto proroctví nesplní. Pročteme-li však Rejchrtův článek podrobně, zjistíme, že odlišný úhel pohledu na papežův čin i na současné katolictví vůbec plyne z odlišného pojetí církve a jejího poslání.

Problém je tedy zase věroučný, eklesiologický.

Neomylnost a hříšnost církve

Nejprve bychom rádi upřesnili tyto dva pojmy, kterých se v článku častěji užívá. Miloš Rejchrt píše: *„Církev, když se veřejně kaje, vědomě odkládá svůj obraz jako instituce samospravedlivé a neomylné.“* – Pokud zde chápeme slovo „neomylná“ v širokém smyslu jako „bezchybná, jednající vždy správně“, pak je vše v pořádku.

Jenže v kontextu katolictví je toto slovo vázáno ještě na speciální význam: článek víry o neomylnosti papeže ve věcech víry a mravů církev žádným kajícím úkonem neodložila. Je tedy třeba přesně rozlišovat a případně informovat neinformované: církev není neomylná, pokud jde například o její politické postoje nebo chování k jinověřcům v minulosti. Pokud jde ale o věrouku a morální nauku, tady zůstává církvi dar neomylnosti, jak to potvrdil druhý vatikánský koncil.

Nanebevzetí je příslib naší konečné dokonalosti

Povýšení člověka

Na otázku, co potřebujeme my lidé na konci druhého tisíciletí, abychom mohli žít smysluplně, odpověděl Eugen Jonecu: »Musíme být schopni opět vzhlednout!«

Vzhlednout, obrátit pohled vzhůru, k naději, která je tak silná, že unese náš každodenní život a je nám oporou ve všech životních situacích. Ježíšovo nanebevstoupení obrací náš pohled vzhůru. Díváme se za Zmrtvýchvstalým, který odchází k Otci, od něhož přišel. Nejde jen sám za sebe, jde do Otcovy slávy za nás všechny. Jde jako *původce života* (Sk 3,15), nového života ze své smrti a svého zmrtvýchvstání, *aby nám připravil místo* (srov. Jan 14,3).

Nanebevstoupení je Pánovo povýšení

Poslán Otcem přišel na svět, aby podle jeho vůle dokončil dílo našeho vykoupení. Zastávkami jeho vykupitelské cesty

byly Betlém, Nazaret, Jeruzalém od Olivové hory až po Golgotu. Dílo našeho vykoupení z hříchu, utrpení a smrti se uskutečnilo v obětování jeho života, až bylo všechno dokonáno. Poslední Ježíšova slova na kříži byla podle Jana »*Dokonáno jest*« (Jan 19,30). To však neznamená, že je všechno skončeno, spíše to znamená, že začíná nové stvoření.

Na Zmrtvýchvstalém, který vystupuje na nebesa, vidíme, jak vypadá vykoupení. J. H. Newman popisuje nanebevstoupení takto: »Je to triumf. Země se pozvedá k nebi. Vidím postavu, která visela na kříži, tytéž zraněné ruce a nohy, tytéž proboděný bok, jak vystupují na nebe. Ó, obdivuhodný den... Byl to triumf vykoupěného člověka. Je to dokončení jeho vykoupení. To byl poslední akt, který všechno upevnil, protože nyní je lidství skutečně v nebi. Ujal se svého dědictví... člověk se znovu narodil, jako Emanuel vstoupil do nebe.«

Nanebevstoupení je zaslíbení našeho dokonání

V dnešní sváteční oraci se modlíme: »Všemohoucí Bože, naplň nás radostí a dej, abychom ti vzdávali díky, neboť nanebevstoupení Krista, tvého Syna, je povýšením i pro nás.«

Papež Lev Veliký říká v kázání k dnešnímu tajemství: »Kde je Hlava, tam budeme i my, patříme jako údý Kristova Těla k němu jakožto k Hlavě.«

Není větší bludné nauky o člověku než říkat: »Žijeme jen jednou a víc nic.« Věčná Láska nás stvořila pro věčnou lásku a modlíme se dnes k Synovi, který byl povýšen k Otci: »Daruj nám pevnou důvěru, že i my jsme povoláni ke slávě, do které nás Kristus předešel.«

Naděje, která nás rozděluje

Snad se liší dnes skutečně ti, kteří věří ve vykoupení, od těch, kteří nevěří, právě v otázce, kterou formuloval J. M. Seiler:

»Mám v sobě věčný život, nebo ne?« Nazval tuto otázku otázkou všech otázek. Jestliže souhlasí statistiky o obsazích víry a souhlasu s nimi, pak v původně křesťanských zemích Evropy přibývá lidí, kteří vášnivě žijí jen tento pozemský život, jejichž životní názor a životní praxe se řídí heslem: Je pouze toto viditelné bytí. Ráj je buď na zemi, nebo nikde.

My křesťané však jsme lidé, kteří věří ve své plné naplnění s Kristem a skrze Krista. *Věřím ve vzkříšení mrtvých a život věčný*, tak zní jeden článek Kréda. S biskupem Seilerem věříme, že již od křtu neseme v sobě věčný život. Zjevné to bude, až jej uvidíme takového, jaký je, a spolu s ním zdědíme nebeskou slávu.

Víme však, že až on se ukáže, budeme mu podobní, a proto ho budeme vidět tak, jak je. (1 Jan 3,2).

Křesťan je ten, kdo se takto dívá vzhůru.

-sks- 18/99, překlad -lš-

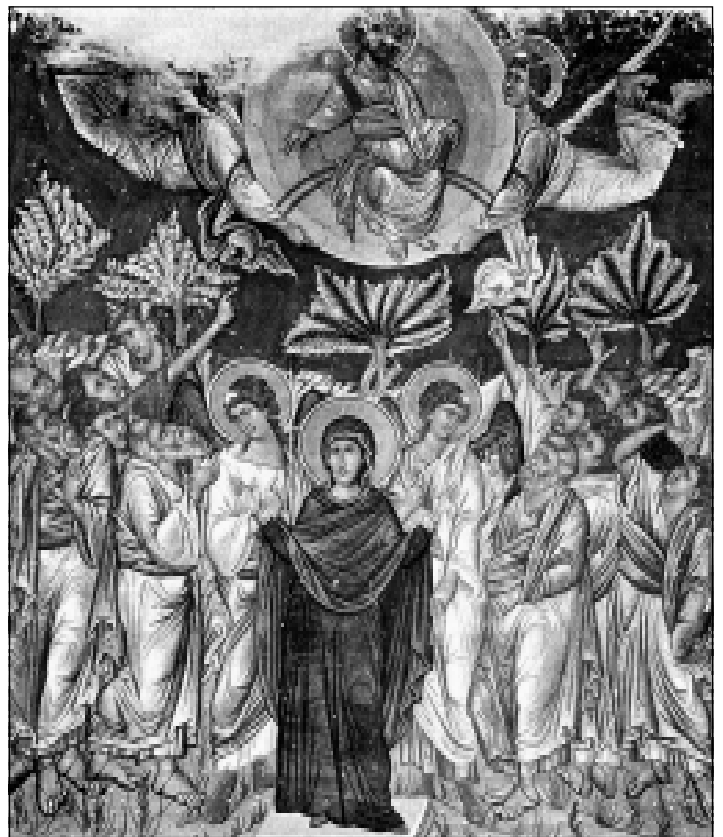
Miloš Rejchrt dále píše: »*Záplava kajcnosti posledních měsíců sice ještě nepřinesla jednoznačné doznání, že hříšná může být i církev jako celek, netoliko její údobí či množiny údů.*« – Hříšnost církve jako celku, to už je silnější slovo. Církev putující se jistě skládá z hříšníků, ale z toho neplyne, že by každý křesťan mohl za všechno, v čem církev zhřešila. To by byl princip kolektivní viny. Jestliže se dnes papež omlouvá za zločiny inkvizice, neznamená to přece, že je zavinil on nebo dnešní katolíci. Znamená to nanejvýš, že papež a dnešní katolíci cítí hanbu za viny svých předchůdců. Těmito omluvami nesou jedni břemena druhých. Bylo by vhodné znovu promeditovat učení koncilu, že církev je svatá, i když jsou v ní hříšníci (Lumen gentium, 8).

Církev jako lékárník

Slycháme stále spoustu rad, co by měla katolická církev udělat, aby získala věrohodnost. Některé bychom si měli vzít k srdci, z jiných bychom se měli aspoň poučit, ale existují i návody, jejichž realizace by vedla k stírání naší katolické identity. Miloš Rejchrt píše: »*Není věrohodná církev, když se tváří jako lékárník s klíčem od skladu připravených léčiv na všechny nemoci světa.*« –

Přiznám se, že obraz církve jako lékárníka považuji za velmi výstižný. Tím skladem léčiv je přece »plnost všech prostředků spásy« (Dekret o ekumenismu, 3), kterou církev dostává od Krista. A teď záleží na chování lékárníka. Lékárník je jenom člověk (i když vybavený

Pokračování na str. 14

Sedm zákonů lásky

Písmo svaté zaznamenalo jen sedm výroků Panny Marie. Používáme těchto sedmi Mariiných slov, abychom objasnili sedm zákonů lásky.

1. Lásky je volba

Každý úkon lásky je vyslovením souhlasu, úvaha, komu dát přednost, a rozhodnutí. Je to však také odmítnutí. »Miluji tebe« znamená, že nikoho jiného nemiluji. Protože láska obsahuje volbu, ukládá si rozchod s dřívějším způsobem života a tím také s dosavadními svazky. Odtud příkaz Starého zákona: *Proto muž opustí otce i matku a přilne ke své ženě (Gn 2,24)*. S tímto odloučením souvisí hluboký pocit náklonnosti k milovanému člověku. Touha jednoho nachází v tom druhém opětvání svých pocitů. Lásky se neptá, proč je milována. Jediná otázka zní: »Jak?« Lásky není nikdy osvobozena od starostí: »Jak máme žít?« »Jak ji můžeme udržet?«

Bůh miluje i hříšného člověka. Ale nechce svou lásky lidské přirozenosti vnucovat. Proto usiloval o to, aby se jeden z jeho tvorů svým svobodným úkonem vůle osvobodil od lidské hříšnosti a tak přilnul k Bohu, aby mu mohl dát lidskou přirozenost a vytvořit tak nový lidský rod. První žena učinila volbu, která přinesla záhubu. Nová Žena je vyzvána, aby učinila takovou volbu, která člověka obnoví. Stála tu však v cestě jedna obtíž: *Jak se to stane, když muže nepoznáváme?* Jelikož však je to božská láska, která se zde uchází o Ženu, nachází tak i možnost, jak se vtělit. Boží Syn se narodí díky její vůli, bude počat skrze Duha Boží lásky.

2. Po volbě následuje úplná odevzdanost milovanému

Každá láska touží po dokonalé shodě a po tom, aby mohla něco darovat a tak pomoci druhému. Jestliže již jednou padla

volba, následuje odevzdání, protože svobodu máme jen proto, abychom ji darovali. »Moje vůle náleží jen mně, abych ti ji mohl darovat,« šeptají rty každého milujícího. Svoboda je určena pro sladké otroctví lásky. Každá láska postupuje od možnosti k činu, od touhy k sjednocení, od námluv k manželskému svazku. Od začátku bylo řečeno, že láska dělá z muže a ženy

, dva v jednom těle'. Jedna duše vstupuje do té druhé a tělo následuje duši do nejnějnějšího sjednocení, jakého může být dosaženo. Rozdíl mezi prostitucí a lásky spočívá v tom, že v prvním případě je nabízeno tělo bez duše. Pravá láska vy-

žaduje, aby vůle po lásce předcházela akt spojení.

Když Bůh chce získat duši svého tvora a vyzval ji, aby mu dala lidskou přirozenost a byly již překonány obtíže, jak zachovat panenství, následuje velký čin sebeodevzdání: *At' se mi stane... Sebeodevzdání, sebezřeknutí a slavnost božského zasnoubení*. V jiném smyslu se také nyní stávají dva jedním tělem: Božská a lidská přirozenost žily v osobě Ježíše Krista v Mariině lůně. Nikdy na světě nedošlo k takové jednotě mezi Bohem a člověkem, jak to nyní v sobě prožila Maria, když toho,

3. Lásky vyžaduje ustavičné zřeknutí se sebe sama

Aby se láska nestala společným egoismem, musí být ve stálém kontaktu s jinými lidmi. Lásky k Bohu je neoddělitelná od lásky k bližnímu. Slova lásky se musí proměnit v činy a musí překročit hranice vlastního domova. Nouze bližního může být tak naléhavá, že je třeba obětovat vlastní pohodlí, abychom druhému pomohli. Lásky, která se nerozprostírá také na jiné lidi, hyne na svůj vlastní přebytek. Maria zachovává tuto třetí zásadu lásky tím, že ačkoliv je sama těhotná, jde navštívit svou těhotnou příbuznou, která nosí dítě ve svém lůně již šest měsíců. Od té doby nikdo, kdo se chlubí tím, že miluje Boha, nemůže nárokovat výjimku z tohoto zákona bliženské lásky. Maria spěchala přes hory, aby navštívila Alžbětu. Je přítomna při třech důležitých okamžicích života svých bližních: **při narození** v rámci svého navštívení, **při svatbě** v Káně a **při smrti** na Kalvárii. Sotva přijala návštěvu anděla, spěchala, aby pomohla jedné ženě v nouzi. Ženě pomůže nejvíce opět žena a Maria, která v sobě nesla božskou Lásky, vyzařuje ji na Alžbětu tak silně, že Jan Křtitel se radostí pohnul v jejím lůně. Nést v sobě Krista je nevyhnutelně spojeno se službou Kristu. Bůh nesestoupil do Marie jen kvůli ní, nýbrž pro celý svět. Lásky musí být »sociální«, jinak není pravou lásky.

4. Lásky je neoddělitelná od radosti

Největší radostí ženy je přivést na svět dítě. Radost otce spočívá v tom, že mohl ženu učinit matkou. Lásky nemůže existovat bez radosti, i když tato radost je často jen jako záloha odměny za pozdější namáhavé povinnosti. Radost z lásky vyzařuje dvěma směry: jedna je šíře, v jaké se láska množí

kteřého nebe nemohlo obsáhnout, po devět měsíců nosila ve svém lůně. Když již byla Maria s ním sjednocena v Duchu, byla s ním nyní sjednocena v lásce, a tím její láska v mateřské péči o »bezdomovce Slovo« dosáhla svého vrcholu.

v rodině, a druhá je výše, kam stoupá k Bohu naše děkování, protože Bůh je zdrojem veškeré lásky. Lakomec se zalyká svým zlatem, světec Bohem.

V okamžicích nadšení se milující ptají, jak má jejich láska skončit. Láska hledá vysvětlení pro své nadšení a ptá se: »Když již jiskry lásky jsou tak velké, jak veliký musí být teprve plamen?« Jestliže extáze lásky pochází od Boha, pak je samozřejmé, že radost propuká v písní jako Mariin »Magnifikat«. Maria cítila, že její láska povede k dobrému konci, i když trůny mocných budou povaleny a pyšní pokošeni. Tato královna zpěvu zpívá jinou píseň než ostatní matky. Všechny matky zpívají svým malým dětem. Ale tato matka zpívá ještě dříve, než se dítě narodí. Andělovi odpověděla jen pouhým *Staň se*, Josefovi neříká dokonce nic. Zpívá však verš za veršem chválu Bohu, který shlíží na svou pokornou služebnici. Když se hnulo radostí dítě v Alžbětíně lůně, vytryskne z Mariiných rtů píseň. Když lidské srdce může být nadšením tak jasozřivé, jak veliké muselo být štěstí Mariino, které hořelo láskou k velkému Božímu Srdci!

5. Láska je neoddělitelná od utrpení

Protože láska ke svému plnému uspokojení potřebuje vědomí, že bude věčná, ale přitom je ohraničena časem, zůstává vždy také nedostatečná a neuspokojená. Zkoušky, přívaly smutku a střídání vrcholů a propastí představují i pro milujícího, který se celý obětoval, nemalé zatížení. Když je láska nejsilnější, cítí se milující odkázán sám na sebe a uvědomuje si, že i když si přeje být s milovanou osobou jedno, je od ní oddělen a odlišen. Není možné toho druhého v lásce neomezeně vlastnit. Každé manželství slibuje to, co může dát jen Bůh. Tak jako svatí prožívají černé noci své duše, tak prožívají milující černé noci svého těla.

Protože Maria má prožít utrpení lásky, musí snést třídní odloučení od milovaného dítěte. Přes všechnu dobrou vůli být s Ježíšem sjednocena vznikne odcizení, rozloučení, a bolestné rozpoložení, ve kterém se Matka ptá: »*Dítě, proč jsi nám to učinil? Nevíš, že jsme tě s bolestí hledali?*« (Lk 2,48). Pravá láska neprobíhá bez obtíží. I duchovní láska prochází občasnou prázdnotou, duchovní pouští a trpkými pocity, že jsme ztratili Boží přítomnost. V lidské lásce se někdy láska ničí sama, takže se po určité době stane povinností. Ale v božské lásce je plnost božství a její přemíra tak velkou potřebou, že i tři dny Boží nepřítomnosti způsobí duši nesmírné bolesti, kterou musí snášet v tomto slzavém údolí.

6. Každá láska umírá před novým vzletem k výšinám

V království lásky není žádný postup po rovině. Buďto stoupáme vpřed, nebo klesáme zpět. Nikdy si nemůžeme být jisti, zda nadšení bude stoupat. Když nedochází k očišťování lásky, klesá oheň vášně na pouhý plápol citů a nakonec se stane popelem zvyklosti. Na pokraji pramene nikdo nestrádá žizní. Není možno milovat přes příliš; buďto milujeme silně, nebo málo. Nenasytní lidé se často ptají, zda láska sama není podvod nebo jen prázdný klam. Pravdou ovšem je, že zákon lásky musí být stále v činnosti; protože láska zaniká, jestliže neroste. Radosti a půvaby lásky se stanou pouhým přátelstvím, jestliže nejsou obnovovány obětmi. Prostřednost lásky je trestem pro všechny, kdo nechtějí pro svou lásku přinášet žádné oběti, aby ji přiváděli k širším horizontům a vyšším vrcholům.

Při svatbě v Káně se Marii naskytlá příležitost vyhradit si svého syna jen pro sebe. Mohla pokračovat v tom, že bude jen Ježíšovou matkou. Ona však vě-

děla, že si tuto lásku nemůže podržet jen pro sebe. Proto ho prosila, aby udělal první zázrak, aby již zahájil svoji veřejnou činnost a urychlil »svou hodinu«: tzn. vykročil vstříc svému utrpení a své smrti. V okamžiku, kdy vyslovila prosbu, aby Ježíš učinil zázrak, usmrtila svou lásku k Ježíši jako ke svému synu a počala stoupat k vyššímu stupni, k lásce ke všem lidem, které měl Ježíš svou smrtí na kříži vykoupit. Kána znamená konec vztahu matky a syna a začíná vyšší stupeň lásky, která spočívá ve spojení matky s lidským rodem, který Kristus vykoupil. A protože obětovala a vydala svého Syna za svět, on sám jí po jejím nanebevzetí při korunování vrátí sebe zpět.

7. Cílem naplnění lásky je Boží vůle

I lehkomyslní hovoří o lásce v pojmech věčnosti. Láska je nadčasová. V rozvoji pravé lásky stojí proti sobě nejdříve dva zamilovaní, kteří se chtějí navzájem vlastnit. Když láska pokračuje, hledají nějaký objekt, který leží mimo ně. Na obou stranách vzniká touha po jednotě mimo ně samé, totiž v Bohu. Proto se manželé postupem

doby stávají zbožnějšími, jestliže jejich křesťanská láska opravdu vyžívá. Zpočátku spočívá štěstí v tom, že plní vůli toho druhého, později v tom, že plní vůli Boží. Pravá láska je velký náboženský úkon. Jestliže tě miluji tak, jak si to Bůh přeje, pak je to nejvyšší výraz lásky. Poslední slova, která Maria v Písmu svatém vysloví, vedou nás k úplné odevzdanosti do Boží vůle: »*Cokoliv vám řekne, učinite.*« Jak říká Dante: »V jeho vůli spočívá náš pokoj.« Láska nemá jiného určení než poslouchat Ježíše Krista. Naše vůle náleží nám, abychom mu ji odevzdali.

Lidské srdce je rozpolceno mezi pocitem prázdnoty a potřebou být naplněn jako nádoby v Káně. Prázdnota pochází z toho, že jsme lidští. Moc naplnit srdce patří jen tomu, který nařídil, aby byly nádoby naplněny. Srdce se musí vyprázdnit, ale také naplnit. Moc vyprázdnit srdce láskou k druhým je lidská. Moc naplnit je má jedině Bůh. Proto musí každá pravá láska končit závěrečným akordem: *Pane, nikoliv má, ale tvá vůle se staň!*

Podle EWIG 5+6/2000
Překlad -Iš-

KRÁTKÉ ZPRÁVY

- ♦ »Pornografie je velkým zdrojem příjmů. Nedivím se, že zákonodárci brání její přípustnost a rozvoj,« řekl polský primas Josef Glemb poté, co se Sejmu nepodařilo zvrátit prezidentské veto zákazu pornografie.
- ♦ Každý dvacátý kněz na světě a každý čtvrtý klerik v Evropě je Polák. Oznamil to biskup Stefan Raymond, delegát polského episkopátu pro záležitosti duchovních povolání.
- ♦ Papež Jan Pavel II. jmenoval nástupcem kardinála O'Connora, který 3. května zemřel, biskupa Edwarda Egana. Nový newyorský arcibiskup Egan byl dosud biskupem Bridgeportu. Narodil se 2. dubna 1932 v Oak Park v arcidiecézi Chicago. Studoval na papežské univerzitě Gregoriana.
- ♦ V Itálii existuje 600–800 satanských skupin, které konají »černé mše« spojené s profanací eucharistie. Za konsekrovanou hostii, kterou je možno snadno získat při přijímání na ruku, platí satanisté až 200 000 lir. Informuje o tom exorcista římské diecéze P. Gabriel Amorth.
- ♦ 28. dubna na veletrhu katolických nakladatelství byla prezentována kniha historika Pierra Bleta »Pius XII. a druhá světová válka v tajných vatikánských archivech«. Autor publikace vášnivě brání Pia XII. proti nehorázným pomluvám o spolupráci s nacisty. -kai-

Víra na ulicích (dokončení)

Zbožnost v šestnáctém a sedmnáctém století

In manibus tuis sortes meae (Můj osud je v tvých rukou)

Jak vypadal Řím v šestnáctém a sedmnáctém století, o tom nás poučují dějiny. Byla to doba »Sacco di Roma«, kdy městem táhli v roce 1527 žoldáci a plundrovali město, byl to čas epidemií, hladu, válek a úpadku mravů. Bezbrhého nepravosti a zločiny udělaly z Říma 16. století doupě zlodějů, lichvářů a nevěstek. A přece v té době kvetla mariánská úcta a lidová zbožnost, kterou podporovali mimořádní světci jako Ignác z Loyoly a Filip Neri. Převážná část mariánských

Oltářík v průchodě ve čtvrti Borgo

oltářků se nacházela v těch nejoblíbenějších a nejobávanějších městských okrcích: např. Pari-one, kde působil sv. Filip Neri, jehož velká mariánská úcta je velmi známá. Ten dal v roce 1535 vystavět Chiesa Nuova (Nový kostel) u oratoře filipínů, aby se zde uctíval zázračný obraz Panny Marie, který byl na zdi jedné krčmy v blízkosti Via della Stufa. Světec často klekával před tímto obrazem ponořen v modlitbách. Proto byly při jeho smrti malovány obrazy, jak je ponořen do modlitby před mariánským obrazem, jako je tomu dnes v blízkosti San Girolamo della Carita, kde se vytvořilo první jádro oratoriánů. V této čtvrti s jejími malými uličkami a čilým životem, kde nebylo žádného

rozdílu mezi uvnitř a venku, mezi domy a zdmi, byly tyto mariánské obrazy umístěné ve výšce očí jako vstupní brána domovních fasád, aby bylo možno bez obtíží zapálit lampu, připojit další votivní tabulku, kterých zde viselo spousty a jež promlouvaly ke stále se sromáždujícím prosebníkům o dosažených zázcích. Často byly tyto obrazy Madony malovány právě v těch nehezkých a nebezpečných ulicích (např. na Via San Marco – dnes v kapli uvnitř paláce Venezia). Vypráví se, že jeden násilník, kterému nepřítel vpádl do zad, pozvedl oči k Panně Marii a zvolal: »Pomoz mi, nebo jsem ztracen!« Jeho život byl údajně zachráněn. Madona Milosrdenství se nacházela také na nejvykřičenějších místě, kde se zdržovali hazardní hráči. Podle tradice jeden hráč rozezlený svou prohrou hodil hrací koulí po obrazu Panny Marie a zasáhl ji do tváře, ze které vytryskla krev právě v místě, kam koule dopadla. Na základě této svatokrádeže ztratil hráč okamžitě vládu nad svou paží, která mu ochmula, ale opět se uzdravila, když svého činu litoval. Zázračný obraz byl pak přemístěn do blízkého kostela San Giovanni dei Fiorentini. Také Madonna della Scala, která se nacházela na jedné krčmě v Trastevere, kde se shromažďovaly prostitutky, způsobila zázrak. Tak se stalo, že uličky, náměstí, nároží, krčmy a nebezpečná místa se staly znamením víry, která vstoupila do života zdejšího obecného lidu. Staly se místem neočekávaných uzdravení, obrácení srdce a zanechávaly tak po sobě viditelná znamení. V přání postavit se pod ochranu Panny Marie (sub tuum presidium) byly různé obrazy přeneseny do kostelů. Tyto obrazy se staly součástí dějin města a byly jim zasvěceny určité životní prosto-

ry nebo čtvrti: Santa Maria del Pinato bděla nad židovskou čtvrtí, Madonna della Trinita dei Pellegrini byla patronkou osamělých, Madonna della Orazione byla patronkou vězňů a Madoně della Scala byly svěřeny zvláště vykřičené čtvrti, jako Trastevere.

Koncem sedmnáctého století začali vystupovat první průvodci poutníků, kteří ukazovali návštěvníkům cestu k nejslavnějším mariánským obrazům, jako např. jezuita Concezio Carocci, který sestavil příručku *Le immagini piu insigni della beata Vergine Maria in Roma*, ve které zapsal zázračné příhody, které o obrazech sám vypravoval. Mezi klérem byl totiž obvyčej jednou týdně kázat u některého slavného mariánského obrazu. Na tento zvyk poukazuje také nápis u obrazu na Arco della Ciambella: »K tobě, Panno, pozvedá čisté myšlenky, kdo přemýšlí a rozjímá o tvých tajemstvích, a ty v jeho duši zapaluješ zvučnou lásku, za kterou ti daruje své srdce.«

Oči »madonek«

Zbožnost každodenního života neustala ani ve století osvícenství. Koncem 18. století, za velké politické krize, když se

Nejmenší mariánská svatyně Říma: Madonna dell' Archetto

zdálo, že vpád francouzských oddílů do Říma je neodvratný, stal se ve městě zázrak, který je spojován s mariánským obrazem. Ráno 9. června 1796 šel jeden žebrák kolem uctívaného obrazu Madonna dell' Archetto, který se nacházel na zdi ve čtvrti Trevi v blízkosti Piazza Santi Apostoli. Viděl, jak obraz několikrát pohnul svými očima. Myslel však, že má přelud, a chtěl jít dále, když se dověděl, že tento div se stal také na jiných místech u jiných obrazů: Madonna del Rosario, Madonna dell' Addolorata a Madonna

Zobrazení lidové zbožnosti 19. století

della Divina Providenza (ty všechny se ještě dnes nacházejí na svém místě). Tyto obrazy hýbaly očima a lidé byli svědky tohoto zázraku. Od té doby se tyto divy udály opakovaně na různých místech města, kam proudily velké zástupy jednotlivých věřících i kněží. Jeden muž chtěl pozorovat oči na obraze Madonna dell' Archetto zblízka. Vzal si žebřík a měřil tento pohyb. Došlo k řadě zázračných uzdravení nemocných, kteří byli od narození postižení, ochrnutí nebo slepí. Na místo se dostavili významní kardinálové, aby se přesvědčili o pravdivosti těchto událostí, a ihned informovali papeže, co

Bolestná Panna Maria v ulici delle Bollette ve čtvrti Trevi

se stalo. Když se tato svědkyně nakupila, zahájil Pius VI. kanonický proces. Někteří byli skeptičtí, jakobíni kleli. Umíme si představit, jaký vliv měly tyto události na Římany, a to zvláště za těchto politických okolností. V *Monitore di Roma* se r. 1798 objevila dokonce satira.

Ve stejném roce byla sestavena akta apoštolského procesu, který uznal pravost divů mariánských obrazů na pouličních oltářích. Mezi nimi byl obraz, kde k tomu došlo poprvé: Madonna dell' Archetto, pro který ustanovil Pius VI. děkovnou slavnost: »Ze všech stran nás ohrožovaly úzkosti, pozvedli se pyšní, strašní a stále noví nepřátelé. Ty jsi shlédla na Řím z tohoto obrazu a ukázala, jak veliká je tvoje moc a tvůj soucit. Pohleď nyní dolů na nás a pospěš nám na pomoc!« V roce

1851 byl tento obraz přenesen do jedné kaple, která byla vybudována na stejné ulici. Tam uctívají obraz i svatí a papežové: sv. Benedikt Labre, sv. Gaspare del Bufalo, sv. Maxmilián Kolbe a Pius XII. Dómská kapitula od Sv. Petra obraz oficiálně uznala za zázračný. To je důvod, proč se kopie tohoto obrazu tak rozšířily. Dnes představuje tato kaple nejmenší mariánskou svatyni Říma. V poslední době se stalo totéž s obrazem Madonna del Divino Amore. Snegli obraz, před kterým se stal v r. 1740 zázrak, z věže, kde visel, a zřídili pro něho svatyni na Via Ardeatina. Je zde uctíván zvláště od doby poslední světové války. 4. června 1944 opustili Němci Řím, aniž zde prolili krev, protože římský lid udělal slib, že se zasvětil Panně Marii del Divino Amore, jestliže Němci město ušetří. 11. června prohlásil Pius XII. Madonu za »Zachránkyni města« a po měsíci se rozšířily kopie obrazu, například na zed' Castro Pretorio.

Z pouličních obrazů Matky Boží uctívají dnes Římané zvláštním způsobem jen Pannu Marii del Divino Amore. Ale

Kající zločinec u obrazu v Portico d' Ottavia

ještě v minulém století to platilo o všech mariánských obrazech ve městě.

Úcta v 19. století

Jak dosvědčuje Alexandro Rufini, byly v roce 1853 po všech římských ulicích rozsety mariánské obrazy obklopené nespočetnými votivními předměty,

kteří zde lidé zanechali z vděčnosti za přijaté milosti. Napočítali na tisíc předmětů: ozdobné předměty, pletené výrobky, berle, stříbrné předměty. A když si člověk všiml jejich prostoty, pak poznal, že vypovídají o lidech,

Lid naslouchá kázání u obrazu Madony

kteří tyto obrazy uctívají, vyprávějí o drobných událostech, které se zde staly, o každodenní námaze těch, kteří v těchto ulicích bydlí a žijí. Skutečnost, která nemůže nechat lhostejným cizince, který v tomto století připutoval do Říma. Cestopisy 19. století nabízejí o tom početná svědectví. Dánský spisovatel Hans Christian Andersen vypráví ve svém románu *Improvizátor*, jak o Vánocích dudáci chodili od jednoho obrazu k druhému a oznamovali, že se narodil Spasitel. Večer ozářila světla mariánských oltářů celé město svou září. Francouzský spisovatel Ernest Renan ve svých *Cestovních denících* píše: »V měsíci máji jsem vícekrát potkal v době Ave, Maria spontánní procesí před jednou z nespočetných madon, které zbožnost rozmístila po výklencích. V poledne se začaly skupiny místních obyvatel shromážděných pod jednotlivými obrazy modlit hlasitě *Anděl Páně*.«

Nechyběla ani kritika. Francouz Hypolyte Taine napsal, že je možno »pozorovat u věřících potřebu dát všem náboženským představám lidskou podobu«, a nadává na tvrdošijnou vůli

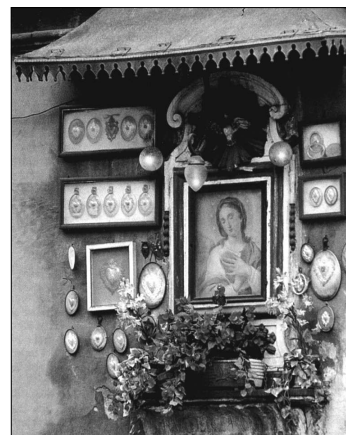
»mít před očima svaté obrazy, protože ty byly umístěny ve výši očí, pokorně poklekat a konat úkony lítosti podpořené almužnami. To je výraz duševní ubohosti jižního kultu, který se nestydí zavěsit obraz Panny i na nejvulgárnějších místech, dokonce v krčmách a krámech mezi salámem a šunkou.« Naproti tomu abbé Roland píše v roce 1870: »Láska Římanů k Panně se rovná lásce dětí k jejich matce; někdy se může jevit, jako by byla bez dostatečné úcty. Ale tato důvěra je výrazem dětského vztahu.«

Je to tak, jako by Římané měli možnost zaklepat na dveře Matky Boží a ona je přijímala na prahu, aby jim odpověděla na jejich prosby: »Procházej kolem s pokorným pohledem nebo zůstaň stát, protože zde je pramen milosti, zde je Matka Páně: pohleď na ni, plač a naříkej, aby neodepřela svým oddaným své milosti.«

V průběhu obnovy celých městských čtvrtí ve 20. století převážná část mariánských obrázků zmizela. V nových městských čtvrtích slouží již jen jako náboženská okrasa. S tím mizí i vnitřní vztah, skutečná důvěra, která poznamenávala po staletí každodenní život mnoha lidí, kteří dokázali tak oživit nejen víru, ale i ulice, jako by byly jejich domovem, to jest jejich bytem.

30gorni 11/95, překlad -Iš-

Madona s Dítětem na Via dell' Umiltà ve čtvrti Trevi

ThDr. Stanislav Zela

(Vzpomínka na události kolem roku 1950. Dokončení.)

Biskupovo srdce

In te, Domine, speravi; non confundar in aeternum. V tebe, Pane, jsem doufal; nebudu zahanben navěky. To bylo životním heslem biskupa Zely. Často si tato slova opakoval v závěru chvalozpěvu „Bože, chválíme tebe“ (Te, Deum, laudamus) v liturgii hodin. Dnešní překladová verze má text: Pane, k tobě se utíkáme; ať nejsme zahanbeni navěky.

Pro leckterého kněze, zkušeneho útrapami pastorační i osobními zkouškami, jsou tato slova už přes tisíc let (autorem hymnu je svatý Ambrož, † 397) laskavým povzbuzením a vzpruhou. Ozývá se v nich Duch svatých Písem. Ve věčné paměti bude spravedlivý. Nemusí se obávat zlé zprávy (Ž 112,6). Lidé doveďou zprávu o svém bližním zatemnit, nebo i pošpinit. Spravedlivý se nemusí bát.

Jsme takoví, jak nás vidí Bůh. Nejsme lepší, když nás druzí chválí, nejsme horší, když nás druzí haní. Spolehlivé slovo Boží je pevnou oporou osamělých pastýřů i jejich důvěrného sjednocení s Kristem Pánem.

Stanislav Zela vrůstal do tohoto sjednocení „od matčina lůna“ (Iz 49,1). Matka s otcem jsou první a pro povahu dítěte patrně rozhodující spolupracovníci Boží v jeho výchově.

Kdybych neměl lásku, nejsem nic (1 Kor 13,2)

Jestliže Zela nemluvil o tajemstvích svého srdce a svého úřadu, nebylo to samotářství. Spíše to bylo znamením, že jeho nitro je hrad, který nevyžaduje společenství druhých, ale sám se stává útočištěm ohrožených. Stále pěstovaná láska, která pořád koná, co je správné, je vnitřní silou k tichosti v pokořování, které

musí prožívat služebníci Kristovi.

Láska je shovívavá, láska je dobrosrdečná (1 Kor 13,4)

Někdy v polovině padesátých let přišel Zela do Leopoldova. Na jedné světnici bylo asi 27 vězňů. Otevřely se dveře a vešel nový obyvatel cely, vše své si nesl v ranci na rameni a představil se jako Zela. Kdosi si vzpomněl, že Zela byl biskupem v Olomouci, a tak se zeptal: „Nejste vy biskup?“ – „Jsem biskup, ale budete mně říkat Stando.“ Druhý den po příchodu se chopil smetáku a už se plazil pod postelemi, aby udělal „cimerku“ (úklid cely). Když mu to brali z ruky, že to nikdy dělat nebude, protože ministři to nedělají, říkal: „Jsem nový a vím, že každý nový má hned na druhý den cimerku.“ A nikdo to za něho dělat nesměl.

Jednou byl na kněžském oddělení s P. Václavem Vitem, nejmladším knězem na oddělení. Byly tam také samotky a kukátková dvířka byla otevřená. Jedna skupina kněží šla na vycházku, a když okénkem nahlédli dovnitř, uviděli, že biskup Zela drhne zem a P. Václav sedí na stolku. „Venoušku, co to má znamenat?“ On se s pláčem omlouval: „Nemohu si pomoci, on mne k tomu nechce pustit.“ (Huňka, Prsten věrnosti v knize Jindřicha Charouze OPraem. Biskup – vyznavač Josef Karel Matocha, str. 263; vyšla v Matici cyrilometodějské r. 1991)

Láska nad ničím nezoufá, všechno vydrží (1 Kor 13,7)

Biskup Zela měl ve vězení srdce otevřené pro všechny. Pro bystřený rozum hrával někdy šachy s kapucínem P. Alešem Cihlářem. Na procházkách si měl co vyprávět s řeckokatolic-

kým prešovským biskupem Petrem Pavlem Gojdičem (zemřel ve vězení v roce 1960).

Dalším, na kom nebylo ve vězení stínu, byl Zelův spolusekretář Mons. Josef Moštěk z Vlčnova. Neúnavní kritikové jako P. Jakub Zemek OP., Jan Valášek OPraem. a další, mluvili o biskupu Zelovi vždy s úctou. Nikdy nevybočoval z řady, nikdy se nebouřil, nekritizoval, jen se modlil a trpěl. Nikdy nebyl skleslý, ale vždy klidný, srozuměný se svým osudem. Byl si vědom toho, že stále je s ním Ten, jemuž zasvětil svůj život. Spoluvězeň Štěpán Kosticha o biskupu Zelovi prohlásil: „Já jsem tu v Leopoldově od počátku a poznal jsem mnoho, mnoho lidí, ale nejhodnější z nich byl biskup Zela a poslanec Tomášek.“

Už jsme se zmínili o tom, že na biskupa Zelu, jakož i na další biskupy-exvězně nezapomínal papež Pavel VI. Podobnou úctu a solidaritu mu projevovali biskupové vůbec. Po Zelově propuštění z vězení mu zaslal vánoční blahopřání polský primas kardinál Stefan Wyszyński. V pozůstalosti se našly také dopisy jiných biskupů, např. Thomase Gormana z Dallasu, kardinála Johna Krola z Filadelfie, Vincenta Warrese z Beaumontu, Johna Whealena z Erie, Johna Russlea z Richmondu, Jana Mořkovského z Houstonu a dalších. Američtí biskupové na něj pamatovali nejvíce.

Láska nikdy nepřestává (1 Kor 13,8)

V radvanovské internaci se biskup Zela věnoval především modlitbám za svou arcidiecézi. Na prosbu P. dr. Antonína Šuránka „potevřel svá mlčenlivá ústa“, aby vydal svědectví k procesu blahorečení arcibiskupa Antonína Cyrila Stojana a uvedl některá tvrzení na pravou míru (Huňka, str. 266). A pak – výrazně po návratu z římské pouti k svatému Cyri-
lovi v roce 1969 – se už uzaví-

Hrob biskupa Zely v Soběchlebech

ral světu, aby byl přichystán jen pro Boha. „Jdu křížovou cestou; vím, že bude hodně těžká. Cítím, že život pomalu ze mne vyprchává. Však mne už vůbec nic nedrží a já se těším na ten pravý domov.“

Vstoupil do něho v den svatého biskupa Mikuláše 6. prosince 1969 ve věku 76 let.

Zachováte-li moje přikázání, zůstanete v mé lásce (Jan 15,10)

Stojím u jeho hrobu v Soběchlebech. Stojí tam psáno: „Věrní Bohu! Věrní Církvi! Věrní nástupci svatého Petra! Věrní neochvějně!“

To bylo v roce 1969 a v sedmdesátých letech velké svědectví. A zůstává jím i na prahu třetího tisíciletí.

Za našich bohosloveckých časů se biskupům neřikalo otče, ale Excellence. Biskup Zela byl vynikajícím, excelujícím otcem.

Drahý otče, dal jste nám pro kněžskou službu všechna svěcení. Jsem knězem padesátý čtvrtý rok. Dal jste nám příklad. Jako biskup kněžím. A jak svým synům může a má dávat otec.

S úctou děkuji Vám a děkuji Pánu Bohu za Vás.

P. Erich Pepřík

Podivuhodná cesta dr. Carrela do Lurd (8)

Velké světlo v životě nositele Nobelovy ceny

Při posuzování děl dr. Carrela je nutno brát v úvahu, že se sám vždy bránil tomu, být pokládán za teologa nebo filozofa, což ostatně jeho duchovní přítel don Alexis v úvodu k jeho »Cestě do Lurd« zdůrazňuje.

Za významné pokládáme také to, co Carrel svědčil při jedné příležitosti mnichovi v bílém hábitě rok před svou smrtí: »Přál bych si, aby mi Bůh dopřál ještě deset pracovních let. S tím, co jsem se naučil a co jsem si experimenty ověřil, věřím, že se mi podaří vědeckou cestou doložit objektivní vztahy mezi nadpozemským a pozemským světem a tím dokázat pravdivost blahodárného vlivu křesťanství.«

Bůh jistě lidi potřebuje, ale často nikoliv tehdy, když se domnívají, že jsou Bohu potřební. To platí i pro tento případ, protože pro neúnavného aktivního učence by deset vytoužených let bylo tak málo platné, jako o tři sta let dříve filozofovi, matematici a fyzikovi Blaise Pascalovi, který prosil Boha o stejnou přízeň.

Carrel totiž zemřel zaopatřen svatými svátostmi 5. listopadu 1944 nedaleko Paříže, kterou již Němci vyklidili, v atmosféře nepřátelství, věrolomnosti, pomluv a nenávisti, kterou mu připravili mocní čtvrté republiky a její přívrženci kvůli jeho kontaktům s vládou ve Vichy.

Jeho nepřátelé, mezi nimi také Niedhammel, kteří mu stále nemohli odpustit jeho Nobelovu cenu, jej obviňovali nejen z toho, že údajně manipuloval s vitamínovými balíčky, jak bylo již uvedeno, nýbrž i ze spolupráce s nacistickými zločiny s »biologicky méněcenným životem«. Když de Gaulovy oddíly vstoupily do Paříže, byl ihned sesazen z funkce vedoucího »Nadace pro studium lidských problémů« a nadace byla

záhy nato zlikvidována. Při těchto událostech ležel těžce zkoušený vědec se srdeční chorobou a mocenské zásahy proti němu a jeho dílu přispěly nemalou měrou k tomu, že jeho drahocenný život již nebylo možno zachránit.

Cesta do Lurd v roce 1903 nebyla jedinou cestou dr. Alexise Carrela. Kdykoliv trávil prázdniny ve své vlasti, navštívil alespoň na krátký čas toto idylické městečko s jeho »zázračnou klinikou« na březích divoké Gavy de Pau. Tak jej bylo možno spatřit v Lurdech v letech 1909–1912 vždy v srpnu při příležitosti velké francouzské pouti. Zde také poznal tenkrát vdovu Annu de la Meyrie-Gourlez de la Motte, svou budoucí manželku, která cestovala každý rok s bretonským poutním vlakem, a právě v tom roce, kdy se seznámila s doktorem, byla svědkem, jak jedno dítě slepé od narození spatřilo světlo slunce.

I z jiného hlediska hrály Lurdy v životě dr. Carrela velmi důležitou roli. Po celou dobu se zabýval, tak jak si to v roce 1903 předsevzal, uzdraveními v této »zázračné klinice« a hledal zdůvodnění, co za tím stojí. Bohužel nebylo mu dopřáno, aby všechny úvahy, které napsal na toto téma, zpracoval do jediné knihy, ale použil některé výsledky v jiných knihách, např. v díle »Člověk, bytost neznámá«, a v dalším, vydaném po jeho smrti, »Reflexion sur la conduit de la vie« (Úvahy o způsobu života), čímž významně přispěl k tomu, že fenomén Lurdy zakotvil také v oblasti vědy. Bylo proto pro něho samozřejmostí, že vstoupil do »Mezinárodního sdružení lékařů Panny Marie Lurdské« ihned po jeho založení v roce 1936.

Nejdůležitější v životě tohoto vědce je, že i při velké anga-

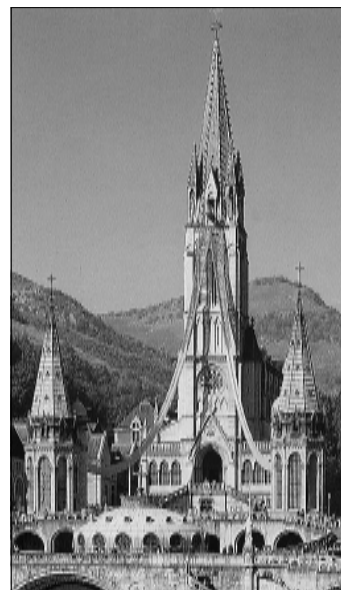
žovanosti pro světové záležitosti si dokázal najít čas pro to, co mnozí adepti vědy přehlížejí, totiž přístup intelektu k ideji nadpřirozena. Tak se i v životě tohoto chirurga a biologa potvrdila slova proroka Izaiáše: *Lid, který žije v temnotách, uvidí veliké světlo; nad těmi, kdo byli v krajině temnoty, zazáří světlo* (9. kap.).

Můžeme mít zato, že Bernadettina »krásná Paní«, která způsobila již uzdravení Marie Baillyové, způsobila také, že světlo nad budoucím nositelem Nobelovy ceny, které zazářilo v roce 1903, již nezhaslo, nýbrž až do dobrého konce mu osvětlovalo ještě přetrvávající temnoty a zaplašilo jeho pochybnosti. Každopádně víme od Mons. Hamayona, který dr. Alexisi Carrelovi uděloval na smrtelné posteli svaté svátosti, že Carrel odpustil výslovně všem svým odpůrcům a modlil se spolu se svou manželkou a jednou sestrou sv. Vincence růženec, tedy tu modlitbu, kterou se v roce 1858 u massabiellecké jeskyně modlila Bernadetta a její okolí a jež byla tak dobře přijata »krásnou Paní«.

NEJEN PĚŠÁCI

Dr. Alexis Carrel, vysoce uznávaný lékař a badatel, nositel Nobelovy ceny za medicínu v roce 1912, jehož lurdský zážitek jsme stručně představili, není jediný velikán tohoto světa, který měl vztah k Lurdám, k Matce Boží a k růženci.

Je sice obecně rozšířen názor, že Lurdy a jejich poutní provoz je záležitostí spíše malých lidí, protože to všechno začalo Bernadettou Soubirousovou, která pocházela z nejchudší rodiny z ospalého městečka na Gávě, a že většina v souvislosti s Lurdami uzdravených i velká část poutníků patří do podobné sociální třídy.

Ale že se v Lurdech jedná pouze o »pěšáky«, zatímco »generalita sem zabloudí jen zřídka«, jak napsaly jedny noviny u příležitosti vojenské pouti v roce 1991, aby odbyly Lurdy jako »zanedbatelnou kvantitu«, neodpovídá vůbec pravdě, neboť v análech tohoto milostivého místa jsou zaznamenána jména mnoha významných osobností tohoto světa, které, podobně jako dr. Carrel, není možno zařadit mezi »pěšáky«.

Skutečně přijel do Lurd záhy po skončení 1. světové války vrchní velitel spojeneckých sil na Západě maršál Ferdinand Foch. Přišel do massabiellecké jeskyně, aby poděkoval Panně Marii, že jeho země, mnoho jejích vojáků a on sám vyvázli z minulého pekla. Maršál pochází z nedalekých Tarbes a má zcela osobní vztah k tomuto poutnímu místu.

K poutnímu místu Lurdy a k modlitbě, která se zde koná navzdory všem krizím v Církvi, má svůj zcela osobní vztah ještě jiná velká osobnost, která zemřela nedlouho po Carrelově smrti. Je to velký židovský básník Franz Werfel, autor nejslavnější knihy o Lurdech, již je *Píseň o Bernadettě*.

Když Werfel prchal se svou ženou paní Almou Mahlerovou v roce 1940 během německé ofenzivy a přišel do tohoto

KALENDÁŘ VELKÉHO JUBILEA 2000 NA MĚSÍC ČERVEN

1. června, čtvrtek – slavnost Nanebevstoupení Páně – mše svatá v bazilice sv. Petra

4. června, 7. neděle velikonoční – Den sociální komunikace, Jubileum novinářů

10. června, sobota – vigilie slavnosti Seslání Ducha svatého – náměstí Sv. Petra, slavnostní vigilie Letnic

11. června, neděle – slavnost Seslání Ducha svatého – bazilika sv. Petra, Den modliteb za spolupráci mezi různými náboženstvími

18. června, neděle – slavnost Nejsvětější Trojice – bazilika sv. Jana v Lateránu, slavnostní otevření Mezinárodního eucharistického kongresu

22. června, čtvrtek – slavnost Těla a Krve Páně – bazilika sv. Jana v Lateránu, eucharistický průvod k Santa Maria Maggiore

25. června, neděle – zakončení Mezinárodního eucharistického kongresu

29. června, čtvrtek – slavnost apoštolů Petra a Pavla – bazilika sv. Petra, vložení pallií novým metropolitům

PODIVUHODNÁ CESTA DR. CARRELA DO LURD – pokračování ze str. 13

pyrenejského městečka, měl příležitost seznámit se s historií zjevení na tomto místě.

Ve skličující nejistotě tohoto válečného léta složil utečenec slib, že pokud se mu podaří utéci před nacisty do Ameriky, zazpívá tam »Píseň o Bernadettě«. V nákladních vlecích spolu s dalšími utečenci, mezi nimiž byl také Golo Mann, podařilo se mu projet Španělskem a Portugalskem a odtud odjet do Spojených států, kde již příští rok napsal svůj slavný román, ačkoliv byl těžce nemocen. Jeho román byl již v roce 1943 zfilmován. Toto dílo, které chtěl básník napsat krví vlastního srdce, se vyznačuje obdivuhodným pochopením pro mystické skutečnosti a velkými sympatiemi ke katolické zbožnosti.

Obdivuhodné je, co říká o růženci: »Modlitba růžence je jakýsi druh nebeské ruční práce, neviditelné dílo jehly, pletení či

vyšívání, úplně složené z padesáti Zdravasů perlové šňůry. Kdo se za rok a za den pomodlí náležitě mnoho růženců, ten vypracuje pěkný druh tkaniva, se kterým bude Velké Milosrdenství moci jednou překrýt část jeho viny. Rty odřikávají sice jen automaticky slova andělova pozdravu Panně, duše však vychází na pastvu svatosti.«

A tak nikoho nesmí udivovat, když Franz Werfel, který zůstal věrný své židovské víře, byl podle vlastního výslovného přání vystrojen pro cestu na věčnost 29. srpna 1945 v Beverly Hills v Kalifornii takto: Na krku lurdskou medailku a v ruku růženec, který v poslední období svého života stále nosil u sebe, aby tak oslavil roli, jakou tato »nebeská ruční práce« sehrála v životě jemu tak drahé vizionářky a kajčnice Bernadetty Soubirousové.

Z -sks- přeložil -lš-

JEDNI NESOU BŘEMENA DRUHÝCH – pokračování ze str. 7

vzděláním a pravomocemi) a může se chovat ochotně, ale i povýšeně; může se usmívat, ale i mračit; může poradit dobře, nebo špatně; může se zabarikádovat za svým pultem, nebo se naopak iniciativně zájmat o problémy zákazníků a mít pro ně srdce na dlaní! Tak je to i s námi křesťany. Jenže lékárna pořád zůstává lékárnou a úloha lékárníka je nezastupitelná, i když on také často onemocní a musí sám užívat léky ze skladu, jehož je správcem.

A myslím, že totéž jinými slovy říká koncil: „I když má církev k dispozici „plný soubor prostředků“ ke spáse, neuplatňuje a nemůže je uplatňovat ani vždy, ani hned v celém rozsahu. Někdy je dokonce po slibném počátečním postupu nucena vzít s lítostí na vědomí ústup nebo aspoň zůstat ve stadiu nehotovosti a nedostatečnosti. Pro kterékoliv podmínky a pro každé stadium se musí zvolit přiměřené způsoby a prostředky činnosti.“ (Ad gentes, 6)

Ano: diskutujme o metodách a způsobech pastorační práce vzhledem k aktuálním podmínkám ve světě. Kdybychom ale brali v pochybnost sám obsah naší víry (= sklad léčiv) a úlohu církve jako služebnice spásy

(= postavení lékárníka), přestali bychom být církví.

Radost z pokání

Vyznání vin církve bylo adresováno především Bohu, jde tedy v první řadě o čistotu církve před Bohem a pak teprve o její věrohodnost před světem. Papežovo kající gesto není v církvi tak docela novinkou, nýbrž logicky navazuje na její staleté úsilí o pokání a obnovu. Koncil učí, že církev „stále potřebuje očišťování a jde trvale cestou pokání a obnovy“ (Lumen gentium, 8), a dějiny církve dosvědčují, že významná část křesťanstva tak skutečně jednala. To se jistě týká také nekatolíků, a tak nás může napadnout nad článkem Miloše Rejchrtů otázka: A co u vás, pane faráři? Zajímáte se podobně o pokání a obnovu své vlastní církve? My ovšem nehodláme tímto způsobem posuzovat situaci jiných církví. Je-li pokání tak významná věc pro církev, pak se jen můžeme radovat, že katolíci se touto cestou prokazatelně vydali.

A smíme doufat, že v nebi bude větší radost nad církví, která se dala na pokání, než nad skupinami spravedlivých, kteří pokání nepotřebují.

Karel Komárek

POUTĚ V KOSTELE SV. ANTONÍNA PADUÁNSKÉHO NA BLATNICKÉ HOŘE V ROCE 2000

28. 5. – pouť Matice svatoantonínské, mše sv. v 10.15 hod. (po mši sv. valná hromada Matice svatoantonínské)

13. 6. – domácí pouť, mše sv. v 17.00 hod.

18. 6. – hlavní pouť, mše sv. v 8.00, 9.00, 10.15 hod. (možnost získat ovoce Velkého jubilea)

2. 7. – petro-pavlovská pouť, mše sv. v 8.00, 9.00, 10.15 hod.

27. 8. – děkonná pouť, mše sv. v 8.00, 9.00, 10.15 hod.

SPEVÁCKÝ KONKURZ: Adoremus – celoslovenský miešaný spevácky zbor, dramaturgicky zameraný na sakrálnu hudbu, vypisuje konkurz do všetkých hlasových skupín. Konkurz sa uskutoční 17. júna 2000 o 10.00 hod. v týchto mestách: Bratislava (Konzervatórium), Trnava (Základná umelecká škola), Nitra (ZUŠ), Topoľčany (Konzervatórium), Trenčín (ZUŠ), Banská Bystrica (Konzervatórium J. L. Bellu), Žilina (Konzervatórium), Poprad (ZUŠ), Košice (Konzervatórium). Bližšie informácie:

Adoremus, Hlavná 1221, 952 01 Vrable, www.adoremus.sk; e-mail: adoremus@nexta.sk; tel./fax: 087/783 34 76, 0905 420 360

Svatodušní nověna

Svatý Lukáš nám podává zprávu o tom, co se dělo po nanebevstoupení Páně a před svatodušní událostí v Jeruzalémě. Popisuje ve Skutcích apoštolů první svatodušní nověnu.

Vrátili se do Jeruzaléma, a když tam přišli, vystoupili do hořejší místnosti, kde se dále zdržovali. Byli to: Petr a Jan, Jakub a Ondřej, Filip a Tomáš, Bartoloměj a Matouš, Jakub, syn Alfeův, Šimon Horlivec a Juda, Jakubův bratr. **Ti všichni jednomyslně setrvali na modlitbách spolu se ženami a Ježíšovou matkou Marií** (Sk 1,12–14).

Každá svatodušní nověna nás musí vnitřně spojit s apoštolů, s Marií a také se ženami, které Ježíši věrně sloužily. V čem spočívá tato nověna? **Oni všichni jednomyslně setrvali v modlitbách – perseverantes unanimiter in oratione.** Ne-

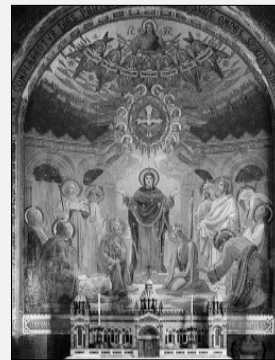
jedná se tedy o nějakou aktivistickou demonstraci, nýbrž mladá Církev se zde sdružuje kolem Ježíšovy Matky, aby se vytrvalou modlitbou připravila na přijetí Ducha svatého. Tam, kde se tento pokorný postoj potlačuje a nahrazuje aktivistickou dychtivostí po vnějším projevu, projevuje se jiný duch, někdy dokonce přímo duch rebelujícího povyku.

Kardinál Christof Schönborn vypravuje o svém vstupu k dominikánům: »Vstoupil jsem k dominikánům v roce 1963, právě když začal Druhý vatikánský koncil. Krátce nato upadl řád do těžké krize, která otrásla řádovým životem v samých jeho základech.« Co způsobilo tuto krizi? Kardinál Schönborn mezi jinými důvody uvádí: »Začalo se pohrdat mlčením – sanctissima lex silentii (po-

svatý zákon mlčení) – a během několika měsíců se všechno zhroutilo.

Mnoho dominikánů, kteří se zřekli zákona mlčení, stalo se nejdříve hlučnými a nápadnými aktivisty a propagandisty, až se některých řeholníků zmocnila sklíčující rezignace. Stejná krize postihla i jiné řády a kleriky. Očekávaný letniční zázrak Druhého vatikánského koncilu stojí stále teprve před námi.

Ale pravý letniční zázrak můžeme s vírou očekávat i dnes. I dnes musí apoštolové a ženy **spolu s Marií, Matkou Ježíšovou, setrávat jednomyslně na modlitbách.** Jen v tomto **pokorném postoji** může Církev přijmout Ducha svatého. Skutečný **zázrak jazyků** a vzájemného porozumění vlásce se podstatně liší od ducha křiklavých hádek a povyku, které se pomocí médií s bubny a troubami domáhají slyšení.

Maria je vždycky nejdokonalším vyplněním mysteria spásy – od Nepsokvměného Početí až k Nanebevzetí – a stále je mocnou předzvěstí tohoto tajemství. Odhaluje spásu a přibližuje milost těm, kteří se zdají lhostejnými a vzdálenými.

Jan Pavel II.

Svatý zákon mlčení umožňuje Církvi, aby v tichosti modlitby pokorně naslouchala tiše znějícímu Božímu hlasu. Lomoz rebelií a pletich Božího Ducha nepřivola.

Vilém Studer

Liturgická čtení

Neděle 28. 5. – 6. neděle velikonoční

1. čt.: Sk 10,25–26.34–35.44–48

Ž 98(97),1.2–3ab.3cd–4

Odp.: srov. 2

2. čt.: 1 Jan 4,7–10

Ev.: Jan 15,9–17

Pondělí 29. 5. – ferie

1. čt.: Sk 16,11–15

Ž 149,1–2.3–4.5–6a+9b

Odp.: 4a

Ev.: Jan 15,26–16,4a

Úterý 30. 5. – nez. pam. sv. Zdislavy

(v Čechách: památka)

1. čt.: Sk 16,22–34

Ž 138(137),1–2a.2bc–3.7c–8

Odp.: 7c

Ev.: Jan 16,5–11

Středa 31. 5. – svátek Navštívení Panny Marie

1. čt.: Sof 3,14–18 nebo Řím 12,9–16a

Iz 12,2–3.4bcd.5–6

Odp.: 6b

Ev.: Lk 1,39–56

Čtvrtek 1. 6. – slavnost Nanebevstoupení Páně

1. čt.: Sk 1,1–11

Ž 47(46),2–3.6–7.8–9

Odp.: 6

2. čt.: Ef 1,17–23

Ev.: Mk 16,15–20

Pátek 2. 6. – nez. pam. sv. Marcelina a Petra

1. čt.: Sk 18,9–18

Ž 47(46),2–3.4–5.6–7

Odp.: 8a

Ev.: Jan 16,20–23a

Sobota 3. 6. – památka sv. Karla Lwanga a druhů

1. čt.: Sk 18,23–28

Ž 47(46),2–3.8–9.10

Odp.: 8a

Ev.: Jan 16,23b–28

Breviář pro laiky

Uvedení do první modlitby dne:	NE	PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO
	28.5.	29.5.	30.5.	31.5.	1.6.	2.6.	3.6.
Antifona	518	518	1768	1378	632	642	1692
Žalm	783	783	783	783	783	783	786

Ranní chvály:

Hymnus	518	518	1376	1378	632	642	1693
Antifony	611	935	950	1379	633	998	1014
Žalmy	921	936	950	813	813	998	1014
Kr. čtení a zpěv	611	615	1770	1380	633	644	1694
Antifona k Zach. kantiku	611	615	1376	1380	633	644	1694
Prosby	612	615	1771	1380	633	645	1694
Záv. modlitba	612	616	1377	1381	634	1386	1386

Modlitba během dne:

Hymnus	519	519	519	519	634	643	643
Antifony	519	519	519	519	635	643	643
Žalmy	926	940	955	971	635	1004	1019
Krátké čtení	612	616	619	1381	637	646	651
Záv. modlitba	612	616	619	1381	634	645	651

Nešpory:

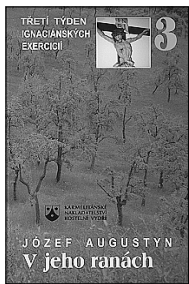
SO

Hymnus	517	517	517	1377	628	628	641	641
Antifony	609	613	945	960	629	638	1009	652
Žalmy	916	930	945	960	629	638	1009	1025
Kr. čtení a zpěv	609	613	617	1777	630	639	647	652
Ant. ke kant. P. M.	610	614	617	1377	631	640	647	653
Prosby	610	614	617	1778	631	640	648	653
Záv. modlitba	612	612	616	1377	634	634	1386	655
Kompletář	1238	1242	1247	1250	1238	1242	1260	1238

**Józef Augustyn:
V JEHO RANÁCH**

Rozjímání na základě třetího týdne Duchovních cvičení svatého Ignáce z Loyoly. Kniha je další (třetí) částí čtyřdílného kompletu. Autor, polský jezuita, v tomto svazku medituje o tajemství velikonočního utrpení a smrti Ježíše Krista.

Brož., zúž. A5, 220 stran, 219 Kč

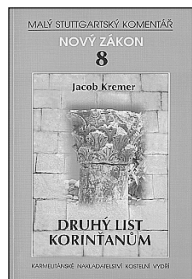
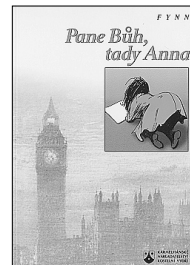
vitou či svévolným tříštěním pozornosti a vnitřní energie srdce. Kniha tedy není určena jen těm, kteří dělají málo nebo nic, ale i těm, kteří dělají příliš mnoho, puzeni však vším možným, jenom ne Duchem svatým.

Brož., zúž. A5, 144 stran, 129 Kč

**Fynn:
PANE BŮH, TADY ANNA**

Ve třicátých letech našel Fynn při toulkách ulicemi londýnského East Endu malé děvčátko Annu, a jelikož nebyl schopen zjistit, kde Anna bydlí, vzal ji s sebou domů do bytu své matky. Fynn si s Annou po večerech vyprávěl a hrál. Mluvili spolu o životě, Anna mu povídala o svých rozmluvách s „panem Bohem“, jemuž se svěřovala se všemi svými myšlenkami a těžkostmi. Nevinný, ale pronikavý pohled Anny na svět přiměl Fynna, aby přeformuloval názory své. Kniha toto vše zachycuje a patří dnes ke klasické četbě nejen v anglicky mluvících zemích.

Brož., A5, 156 stran, 129 Kč

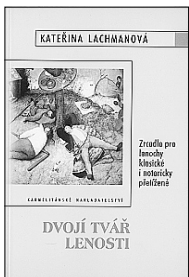
**Jacob Kremer:
DRUHÝ LIST KORINTÁNŮM**

Kniha vychází v rámci souboru „Malý stuttgartský komentář“ jako svazek 8. Autor tohoto komentáře se snaží vyvodit z historicky jedinečného a konkrétního biblického textu něco obecného, platného i pro naši současnou situaci.

Brož., zúž. A5, 116 stran, 119 Kč

**Kateřina Lachmanová:
DVOJÍ TVÁŘ LENOSTI
Zrcadlo pro lenochy klasické
i notoricky přetížené**

Tématem této knížky není pouze lenost v klasickém a tradičním pojetí, ale lenost v širším slova smyslu. Mohlo by se říci vnitřní rozklad, který se u jednoho projevuje nedbalostí a nečinností, u jiného naopak horečnou akti-

Upozorňujeme na prodejnu v Praze, v níž můžete zakoupit také tituly vydané v Matici cyrilometodějské s. r. o. Prodejna se jmenuje PRO ECCLESIA CATHOLICA a nachází se v Ječné ulici č. 4, ob dva domy vedle prodejny Charity, Praha 2, tel. 02/29 36 89.

SVĚTLO – týdeník Matice cyrilometodějské. Vydává Matice cyrilometodějská v Olomouci. Černochova 7 – IČO 533866. Tiskne nakladatelství Matice cyrilometodějská, s. r. o., Olomouc. Šéfredaktor Josef Vlček. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství olomouckého č.j.: 54/98 ord. Církevní schválení se uděluje časopisům jako potvrzení, že v nich nejsou bludy v oblasti víry a mravů. Neznáměná to však, že udělovatel schválení se ztotožňuje s názory jednotlivých článků. Adresa redakce a administrace: Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1; telefon a fax 068/522 28 03 (e-mail: svetlo@ova.inenet.cz; http://www.ova.inenet.cz/svetlo). Registrační značka MČ ČR 7225. Podávání novinových zásilek povoleno Oblastní správou pošt v Ostravě č.j.: 2363/93-P/1 ze dne 23. 8. 1993. OBJEDNÁVKY VYŘIZUJE ADMINISTRACE TYPENÍKŮ. Administrace pro Slovenskou republiku: RODENY, Vinohradnícka 11, 949 01 Nitra, telefon 0042187/41 83 83; podávání novinových zásilek povoleno SP, š. p. ZSRP Bratislava, č.j.: 3335-OPČ zo dňa 21. 5. 1996. Prohlášení redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Litmanová, Medjugorje aj.), se podřizujeme ko-

**Placeno předem
706 035**

Novinové výtahy

Odesílatel:

Matice cyrilometodějská s. r. o.
EXPEDICE
Dolní nám. 24
771 11 Olomouc 1